

KATOLIK

Pismo poświęcone ludowi ku cnocie, nauce, zubożeniu.

Szanny język ojców! to prawo Boga a człowieka obowiązkiem.

Włara, miłość
żoga i bliźniego, oświata.Oszczędność, trzeźwość,
stowarzyszenia.Adres redakcji i administracji:
Bytom G.-S. ul. Elekoralna 19.

Za prawdę, wolność i prawo!

Telefon nr. 40 i 47.

„KATOLIK” wychodzi w każdy wtorek, czwartek i sobotę
i kosztuje na kwiecień 1924 75 fen. złotych. — W Woje-
wództwie Śląskiem od 11-go do 20-go maja 750 tys. mkp.
polskich. — Ceny obliczone są z odnośnieniem do domu.

Sobota, dnia 17-go maja 1924

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. W Niem-
czech kosztuje wiersz 10 fen. podług kursu marki złote
w dniu rzeczywistego płacenia.
W Polsce: Wiersz milimetry 75 tysięcy polskich. — Wiersz
reklamowy 225 tys. m. polskich.

Dokoła utworzenia nowego rządu.

Uwartościowanie zobowiązań
przedwojennych w Polsce.Dnia 9-go b. m. Rada Ministrów przyjęła pro-
jekt rozporządzenia p. Prezydenta Rzeczypospo-
litej w przedmiocie przerachowania zobowiązań
prywatno-prawnych. Główne zasady tego rozpo-
rządzenia są następujące:Rozporządzenie ustala najpierw w osobnej ska-
li, jaką wartość posiada 1 złoty w przeliczeniu na
waluty b. państw zaborczych na marki polskie w
poszczególnych miesiącach lat 1914—1924. Wartość
jest oznaczona podług parytetu złota.Marki wydane przez b. niemieckie władze oku-
pacyjne na ziemiach wschodnich (Ostmarki) uważa
się za (równie markom niemieckim, a ruble wyda-
ne przez te władze (Ostruble) uważa się za równe
tłóm markom niemieckim.Następnie rozporządzenie określa, w jakiej
mierze mają być przerachowane poszczególne ro-
dzaje zobowiązań prywatno prawnych powstałych
przed dniem 28-go kwietnia 1924 r. Z obszernych
przepisów (rozporządzenie obejmuje 53 par.), na
płan pierwszy wysuwają się następujące:Pożyczki hipoteczne, ciążące na domach, do
których zastosowano ustawę o ochronie lokato-
rów (hipoteki miejskie) waloryzują się w b. Kon-
gresówce na 25 proc., w Małopolsce Zachodniej i
na Ziemiach Wschodnich na 20 proc. w b. Dzielnicy
Pruskiej i Małopolsce Wschodniej na 15 proc., su-
my obliczonej na 25, 20 i 15 proc. parytetu złotego.Pożyczki hipoteczne ciążące na nieruchomościach
nie podlegających ustawie o ochronie loka-
torów (hipoteki wiejskie i fabryczne) waloryzują
się w zachodniej Kongresówce na 50 proc., w śród-
kowej Kongresówce na 42 proc., we wschodniej
Kongresówce i zachodniej Małopolsce na 33 proc.,
na t. zw. Ziemiach Wschodnich na 24 proc., a w
Małopolsce wschodniej i w b. Dzielnicy Pruskiej na
15 proc. parytetu złotego obliczonego wedle poda-
nej skali.Pożyczki nieubezpieczone hipotecznie oraz na-
leżności z kredytu towarowego, a tak że należno-
ści z tytułu weksli dotąd niezrealizowanych, a już
płatnych waloryzują się na 10 proc. parytetu zło-
tego.Listy zastawne opiewające na waluty b. państw
zaborczych oraz na marki polskie będą skonwer-
towane (zamienione) na listy zastawne złote, w
wypuszczone na podstawie zwaloryzowanych wie-
rytelności hipotecznych danej instytucji kredytu
długoterminowego, przyczem listy wylosowane i
niewylosowane będą traktowane narówni. Listy
zastawne złote wypuszczone do wysokości ogó-
lnej sumy wierzytelności hipotecznych danej in-
stytucji będą, podzielone między właścicieli da-
wanych listów. Stosunek, w jakim nastąpi wymia-
na dawnych listów na nowe, będzie zbliżony do
sumy przerachowania odpowiednich hipotek (a więc
np. przed wojenne listy zastawne Tow. Kredyto-
wego Miejskiego na 100 rubli będą wymienione w
stosunku zbliżonym do 25 proc. parytetu złotego.
Przy T-wie Kredytowym Ziemiakiem obliczanie bę-
dzie bardziej skomplikowane ze względu na to, że
hipoteki tego T-wa będą waloryzowane zależnie od
strefy, w której znajdują się dane nieruchomości,
na 50, 42 i 33 proc.).Obliczanie przedsiębiorstw przemysłowych wa-
loryzują się zasadniczo na 33 proc. parytetu zło-
tego z tem, że na podstawie oceny stanu majątko-
wego przedsiębiorstwa suma waloryzacji może być
podwyższona lub niższa.

Partya ludowa za obecnym rządem.

Berlin, 15. maja. (Pat.) Wczoraj obradowała
konferencja parlamentarnych frakcji partii ludowych.
W czasie obrad zabierał głos Stresemann i wicekanclerz
Jarres. Rezolucja uchwalona w rezultacie narad po-
chwala politykę reperacyjną rządu. Co się tyczy utwo-
rzenia nowego gabinetu, to rezolucja podkreśla koniecz-
ność zjednoczenia partii stojących na gruncie wyko-
nania projektów rzeczoznawców, uważając natomiast ut-
worzenie bloku wraz z nacjonalistami za niemożliwe
do zrealizowania.Z powyższej rezolucji wynika, iż partye ludowe nie
odrzucają udziału socjalistów w rządzie.

Prawica żąda ustąpienia rządu.

Berlin, 15-go maja. Prasa prawicowa doma-
ga się niezwłocznej dymisji gabinetu Marxa-Stre-
semanna i wzywa obecny rząd, aby nie przystępo-
wał do żadnych rokowań czy to pośrednich czy
bezpośrednich dotyczących raportu rzeczoznaw-
ców.

Strejk na Śląsku Opolskim.

Bytom, 15. maja. Strejk na Śląsku Opolskim roz-
szerzył się na części Borzygwerk oraz na Zawadzkie.Zabrze, 15. maja. (Pat.) Położenie strejkowe
jest niezmiennione i można mówić nawet o rozszerzeniu
się strejku. Załogi hut w Ożimku przyłączyły się do strej-
ku. Huty Borzyga nie strejkują wprawdzie jeszcze zu-
pełnie, lecz uprawiają bierny opór.

Rokowania polsko-niemieckie.

Wiedeń, 15-go maja. W rokowaniach polsko-
niemieckich przewidywany jest sąd rozjemczy,
przyczem dobre są widoki uznania stanowiska pol-
skiego w sprawie optantów, mniej pomyślnie nato-
miast przedstawia się sprawa wydalenia kolo-
nistów.

Delegacja polska w Genewie.

Warszawa, 15. maja. Na posiedzeniu specja-
lnem prezydium rady ministrów ustalono ostatecznie bud-
żet stałej delegacji polskiej w Genewie. Składać się
ona będzie z posła pełnomocnego, radcy legacyjnego,
sekretarza I klasy. Delegację stanowić będą pp. Ale-
ksander Skrzyński, Julian Łukaszewicz i Mirosław Ar-
ciszewski. Delegacja w końcu maja uda się do Genewy.

Przygoda na balkonie.

Berlin, 15-go maja. Gdy pewien mieszkaniec
domu przy ulicy Bremeńskiej wyszedł na swój bal-
kon, tenże się załamał. Ów człowiek zdołał się ura-
tować, uczepiwszy się żelaznej poręczy balkon-
owej.Trupy żołnierzy armii niemieckiej
w podziemnym chodniku pod Verdun.Berlin, 15. maja. Gazety francuskie doniosły nie-
dawno o odkryciu trupów żołnierzy armii niemieckiej
w podziemnym chodniku pod Verdun. Urząd niemiecki,
zajmujący się grobami poległych, zwrócił się do Fran-
cuzów po wyjaśnienie. Podług udzielonych informacji
wiadomość jest prawdziwa, atoli obecnie nie można dal-
szych poszukiwań czynić z powodu osunięcia się w tem
miejscu ziemi na skutek deszczów. Gdy polegli zostaną
odkopani i rozpoznani, urząd zawiadomi ich rodziny.

Katastrofa kolejowa pod Odesą.

Berlin, 15. maja. (Pat.) Według doniesień z Mo-
skwy, pod Odesą nastąpiła katastrofa kolejowa, miano-
wicie idący tamtędy pociąg osobowy spadł z nasypu z
wysokości 50 metrów. Wskutek katastrofy zginęło 200
osób.Wkładki oszczędnościowe w Kasach Oszczę-
dności przerachowują się na podstawie przeszaco-
wania aktywów danej Kasy. Na tej sarzej podsta-
wie nastąpi waloryzacja świadczeń na tych od
zakładów ubezpieczeń na życie.Wkładki oszczędnościowe w bankach i P.K.O.
waloryzują się o ile chodzi o wkładki drobne do
wysokości 2.500 złotych na 5 proc. parytetu zło-
tego wkładki powyżej tej sumy oraz należności z ra-
chunków bieżących przerachowują się tylko wed-
ług stosunku 1 złoty — 1.800.000 mkp. Wykluczo-
ne są od waloryzacji należności z weksli jeszcze
niepłaconych, z kaucji, z depozytów państwowych,
z umów ubezpieczeń szkodowych.Należności wszelkiego innego rodzaju w roz-
porządzeniu wyraźnie nie wymienione będą walo-
ryzowane bądź w drodze ugody między stronami,
bądź w razie braku zgody w drodze sądowej, przy-
czem rozporządzenie udziela sądom wskazówek,
jakich winny się trzymać przy ustalaniu miary i
sposobu waloryzacji poszczególnych typów tych
należności.Przy określaniu miary waloryzacji poszczegół-
nych rodzajów należności, a zwłaszcza pożyczek
hipotecznych miała Rada Ministrów na widoku ogó-
lne zubożenie społeczeństwa polskiego, a zwłasz-
cza poszczególnych kategorii dłużników, wywołane
z jednej strony wojną i zniszczeniami, które wojna
spowodowała, z drugiej zaś długoletnim okresem
inflacji, który zmniejszył niepomniernie kapitał ru-
chomy i temsamem obniżył ceny wszystkich więk-
szych obiektów, wreszcie ograniczeniami prawnymi,
które obniżyły dochodowość i wartość poszcze-
gólnych rodzajów majątku (ochrona lokatorów, o-
graniczenia wywozu ziemiopłodów, ograniczenia
sprzedaży nieruchomości większych, a teraz nadto
wysokie świadczenia podatkowe).Zjawisko obniżenia się wszelkich wierzytel-
ności jest powszechne w całej Europie i wszędzie,
gdzie nastąpił spadek waluty obniżyły się temsa-
mem roszczenia wierzycieli — w niektórych kra-
jach nawet bardzo dotkliwie (we Francji na mniej
więcej 33 proc., we Włoszech na 23 proc., w Belgii
na 27 proc., w Czechach na 15 proc., w Austrii na
drobny ułamek 1 proc., a nawet w Szwajcarii na
2 proc.) Gdzie ten spadek przybrał rozmiary kata-
strofalne jak np. w Niemczech, nastąpiła w drodze
prawodawczej waloryzacja dawnych zobowiązań,
waloryzacja ta jednak jest niska, bo wynosi tylko
15 proc. — jest więc naogół niższa niż w Polsce. W
Austrii i dla bardzo ograniczonej grupy zobowiązań
przedwojennych wprowadzono waloryzację na 10
procent.Przy podziale obszaru Państwa na strefy dla
waloryzacji pożyczek hipotecznych kierowała się
Rada Ministrów z jednej strony względem na
zmianę koniunktur gospodarczych i stanu obdłuże-
nia nieruchomości w poszczególnych częściach
Państwa, z drugiej zaś stopniem zniszczenia wo-
jennego, jakiemu poszczególne obszary Państwa
uległy.

Choroba Papieża.

Berlin, 15-go maja. Jak „Lokal Anz.” z Rzy-
mu donosi, Papież Pius zachorował ciężko na za-
palenie nerek.

Trzęsienie ziemi w okolicy Erzerum.

Konstantynopol, 15-go maja. W okolicy
Erzerum nastąpiło trzęsienie ziemi, wskutek które-
go 3 wsie zostały zniszczone i około 50 ludzi po-
niosło śmierć.

POLITYKA.

POLSKA.

Tańszy węgiel.

Z Katowic donoszą, że odbyła się tam konferencja górnośląskiej konwencji węglowej, która obejmuje wszystkich prywatnych producentów węgla z wyjątkiem „Skarbofermu”. Konferencja postanowiła znieść od 13. bm. 20-procentową podwyżkę cen węgla, obowiązującą od 12. maja.

Polska spłaca długi.

Podczas bieżącego roku budżetowego rząd polski na rachunek długów zagranicznych spłacił 665 000 dolarów i 250 000 guldenów holenderskich. Sumy te pochodzą z dochodów państwowych. Z otrzymanej niedawno od Włoch pożyczki nie wzięto nic na cel spłaty długów. Zaufanie kapitału zagranicznego do Polski staje się coraz większe, czego dowodzą oferty licznych zagranicznych finansistów ofiarujących rządowi polskiemu korzystne pożyczki.

Rokowania polsko-niemieckie.

Wedle wiadomości z Wiednia, z spraw będących przedmiotem rokowań polsko-niemieckich oddane zostaną do rozstrzygnięcia sądowi polubownemu sprawy optantów oraz odszkodowania kolonistów, którzy z Polski wyemigrowali. Dalej donoszą, że widoki co do załatwienia sprawy optantów są dobre, zaś sprawa odszkodowania kolonistów przedstawia się gorzej.

NIEMCY.

Nacyonalści niemieccy żądają ustąpienia rządu.

„Deutsche Tageszeitung” donosi, że zarząd niemiecko-narodowej partii ludowej zbierze się niezwłocznie celem powzięcia uchwały co do zajęcia stanowiska partii wobec rządu. Wedle tej gazety zarząd stanowczo wypowie się przeciw nadużywaniu władzy przez obecny rząd i stawia mu ultimatum, aby ustąpił i nie prowadził aż do utworzenia nowego rządu żadnych ani pośrednich ani bezpośrednich rokowań w sprawie postanowień znawców.

Ostrzeżenie Ameryki pod adresem Niemiec.

Gazety amerykańskie omawiając zwycięstwo lewicy we Francji ostrzegają Niemcy, aby nie wnioskowały z tego, iż wolno im teraz wykręcić się od wykonania postanowień znawców. Gazeta „Newyork Times” tak pisze: Istnieje niebezpieczeństwo, iż Niemcy wynik wyborów francuskich uważać będą nie tylko jako porażkę wewnętrzną polityki Poincarego, lecz także zewnętrzną, wobec czego nabiorą nowego ducha, aby opierać się wykonywaniu nałożonych na nich obowiązków. Gdyby Niemcy wznowili swój opór przeciw propozycjom Sawesa, skutki tego byłyby niesłychanie zgubne dla nich. Zależy teraz wiele od Anglii. Jeżeli uregulowanie sprawy reparacyjnej stać się ma możliwe, to Macdonald popierać musi jaknajśilniej rząd francuski i nie powinien dopuścić, by sprzymierzeńcy zostali przez Niemców oszukani.

ZAGRANICA.

Ulgi amerykańskie dla Węgier.

Z Waszyngtonu donoszą, że izba reprezentantów przyjęła propozycję komisji długów upoważ-

nającą rząd do uregulowania długu węgierskiego w wysokości 1 685 000 dolarów na 62 lata. Dług ten był Węgrom przyznany dla złagodzenia klęski głodowej.

Trocki o traktacie wersalskim.

„Popolo d'Italia” ogłasza wywiad swego sprawozdawcy z Trockim co do ujemnych stron traktatu wersalskiego. Trocki oświadczył, że zdaniem jego traktat wersalski jest narzędziem niszczytel- skiem, które Europę osłabia, bałkanizuje i popycha w barbarzyństwo, podczas gdy Ameryce umożliwiło skoncentrowanie w swoich rękach wszelkich sił gospodarczych. Rewizja traktatu jest potrzebną celem przywrócenia gospodarczej współpracy wśród narodów europejskich oraz zmniejszenia zbrojeń. Państwa europejskie nie są jednak obecnie w stanie przystąpić do rewizji traktatu. O ile jednak jakie państwo podejmie się kroków w tym kierunku, natenczas dozna energicznego i sumiennego poparcia z strony Rosji sowieckiej.

Przed rozwiązaniem parlamentu jugosłowiańskiego.
Z Belgradu donoszą, że z powodu nieudania się utworzenia rządu koalicyjnego król Aleksander poruczy utworzenie nowego rządu Pasiczowi. Prawdopodobnie Pasicz odczyta w skupczynie w dniu 20-go bm. dekret królewski o rozwiązaniu i naznaczeniu wyborów na dzień 17. sierpnia rb. Z innej strony donoszą, że król powierzy utworzenie nowego rządu przyjacielowi swego ojca Baługdzicowi, który jest posłem jugosłowiańskim w Berlinie.

Nowy rząd francuski.

„Eclair” podaje listę przyszłych ministrów francuskich, jak następuje: prezydent ministrów i minister spraw zagranicznych Briand, min. spraw wewnętrznych Leon Blum, min. wojny Bourgois, min. marynarki Bouquourt albo laures, min. skarbu Auriol, min. oświaty Jouvenel, min. pracy Renandel, min. dla robót publicznych Loucheur. Wszyscy ministrowie oprócz Loucheura i Jouvenela należą do socjalistów i do kartelu lewicy. Gdyby wiadomość „Eclaira” się potwierdziła, nowy rząd francuski miałby charakter lewicowo-centrowy, ponieważ Loucheur i Jouvenel należą do republikanów lewicowych stanowiących lewe skrzydło bloku narodowego.

Watykan a wybory francuskie.

Z Rzymu donoszą, że wynik wyborów francuskich wywołał w Watykanie obawy co do oziębnia stosunków rządu francuskiego wobec Stolicy Apostolskiej. Mianowicie Watykan bierze pod uwagę możliwość zniesienia ambasady francuskiej przy Watykanie i zmiany polityki przyszłego rządu francuskiego względem kościoła katolickiego we Francji.

Francja a sprawozdanie znawców.

Gazeta „Oeuvre” ogłasza zdanie przywódców partii lewicowych co do ich polityki w przyszłości. Partye lewicowe zamierzają zmniejszyć wydatki wojskowe, co pociągnie za sobą wycofanie wojsk francuskich z zagłębia Ruhry. Poza tem dążyć będą do osiągnięcia porozumienia międzynarodowego i nie odstąpią od polityki utrzymania pokoju. Dalej donosi gazeta „Excelsior”, że Leon Blum, przywódca socjalistów, oświadczył, iż Francja wykona postanowienia znawców. Niemcy

muszą tak samo wypełnić, czego się od nich żąda. Nacyonalści niemieccy nie mogą się powazyć, aby, wbrew oczekiwaniom i nadziejom całego świata odrzucić propozycje znawców, gdyż cały świat pokłada w nich ostatnie nadzieje co do uspokojenia Europy. Zawiedliby się bardzo, gdyby z tego powodu, że we Francji nastąpiła socjalistyczna większość parlamentarna, chcieli się usunąć od wykonania nałożonych w propozycjach znawców na Niemcy obowiązków.

Odbudowa floty tureckiej.

„Corriere della Sera” donosi, że zgromadzenie narodowe w Angorze uchwaliło ustawę rządową dotyczącą odbudowy floty tureckiej. Wybudowane mają zostać bez zwłoki 3 okręty wojenne, 5 krążowników i 2 torpedowce.

Trzęsienie ziemi w Turcji.

W Turcji, w okolicy fortecy Erzerum zdarzyło się wielkie trzęsienie ziemi, które wyrządziło znaczną szkodę. Kilka wsi zostało zburzonych. Dział padło ofiarą 50 ludzi. Bliższych szczegółów jeszcze brak.

Położenie w Persyi.

W angielskiej izbie gmin lord Parmoor objaśniał obecne położenie polityczne w Persyi. Według niego od kilku lat zmieniło się wiele z powodu pojawienia się Reza Chana, który włada wojskiem dyscyplinowanym i latawcami oraz pancernikami. Reza Chan prawdopodobnie uczyni z Persyi to, co Kemal Basza uczynił z Turcji. Ruch republikański ściera się atoli mocno z oporem duchowieństwa. Rząd angielski pożyczył Persyi przeszło 4 miliony funtów szterlingów, na budowę kolei, lecz budowa nie postąpiła znacznie naprzód. W stosunku do Anglii obecnie nie ma nieprzyjaźni wśród ludności, gdyż Reza Chan zakazał agitacji antyangielskiej w gazetach a sam nie okazał wobec Anglii jeszcze nigdy wrogiego usposobienia.

Wybory w Japonii.

Z Tokio donoszą, że partya rządowa w Tokio i innych okręgach wyborczych Japonii pozostała w mniejszości. Opozycja zyskała 60 mandatów; podczas gdy stronnictwo rządowe uzyskało zaledwie 20 a niezawisli 18 mandatów. Były prezydent ministrów Takahashi, przywódca opozycji został wybrany, natomiast przywódca partii rządowej, minister oświaty Nakahashi, przepadł.

Ukarana spekulacja.

Gdy frank francuski w cenie spadał, różne banki wiedeńskie rzuciły się na spekulację frankiem. Zakupiły za bardzo znaczne sumy waluty francuskiej w przewidywaniu, iż frank będzie wprawdzie dalej w kursie spadał, ale potem się podniesie i wtedy zarobią na zamianie bardzo wiele. Nie szczęśliwym trafem była to właśnie chwila, w której Ameryka przyszła frankowi w pomoc: kurs jego się polepszył i polepsza się do dziś. Cała spekulacja wzięła w łeb a z nią i owe banki wiedeńskie; musiały ogłosić bankructwo. Na jakie straty zostały narażone, niewiadomo, lecz gazety francuskie podają liczbę zbankrutowanych banków na sto. Gazety wiedeńskie wprawdzie temu zaprzeczają, lecz nie piszą ani słowa o wysokości strat, choć je znają.

Jak Bóg przemawia do duszy.

We wsi Rosney, we Francji, obchodzono wielką i rzewną uroczystość. Była to niedziela naznaczona na pierwszą Komunię dzieci. Od świtu wesołe dzwony zbudzały ze snu mieszkańców i każdy ochotnie śpieszył do świątyni Pańskiej.

Niebo i ziemia zdają się brać udział w powszechnej radości.

Jasne promienie wschodzącego słońca tryskają z po za gór rozweselając pola i łąki zdobne wdziękiem majowej szaty. Ranek prześliczny, wszystkie ptaszka śpiewają, wszystkie kwiaty pachną, wszystkie pszczołki brzęczą około kwitnących bzów i akacji, wszystkie trawki i listki błyszczą brylantową kropłą rosy, a na świętych ognistych różach, leży deszcz pereł srebrzystych.

Dziecinne główki w różnym wieniec tu i owdzie wychylają się przez okno, czekając na swych towarzyszy zdaleka przybywających. — Ach! oto Piotruś ukazuje się na końcu ulicy! Biała wstążka, godło niewinności, z wdziękiem powiewa na czarnym ubraniu; biała krawatka szyję mu okrywa; idzie poważnie jak szwajcar katedralny, a zamiast hailebardy trzyma świecę w ręku. W tejże chwili gromada dzieci, chłopczyków i dziewczynek szykują się rzedem na ulicy, wyglądając przybycia drugich, aby się złączywszy razem pośpieszyć do plebanii.

Domni wyprzedzają się także i rodzice idą za dziećmi.

Na końcu wioski, blisko kościoła, wśród zielonych gajów i błoni wznosi się zamek na górze, wały starożytnej fortecy zamienione na tarasy pokryte gęstą zielenią, panują nad okolicą; cudny widok rozciąga się dokoła. Liczni zaproszeni goście przypa-

trują się w tejże chwili gromadom przechodzących dzieci i rozjaśnionym twarzom uszczęśliwionych rodziców.

— Pójdźmy prędzej — rzecze gospodyni domu pani L.... żeby znaleźć miejsce w kościele. A pan, dodała zwracając się do jednego ze swych gości, jak wiadomo — pan tu zostajesz. — Z tarasu obaczysz procesję dzieci wchodzących do kościoła, użyjesz miłego powietrza, woni kwiatów i masz gazety do czytania.

— Czy to dla tego że nie bywam w kościele, chcesz mnie pani pozbawić przyjemności towarzyszenia jej? Ta wiejska uroczystość wiele ma dla mnie powabu; proszę pozwól mi pójść z wami.

— Właśnie dla tego wołałabym, żebyś ją widział zdaleka. Serce twoje panie N.... jakkolwiek dobre i szlachetne, nie rozumie naszych pobożnych wzruszeń, i boleśnie byłoby dla mnie widzieć cie wyśmiewającego wiarę naszych dobrych wieśniaków; wiarę, która ich naucza cnót wszelkich i pociesza w ich znojem i pracowitem życiu.

Mamże dodać, że nasz zacny proboszcz nie jest wymownym?... Cóż byś pan powiedział, żebyś go słyszał, kiedy cię nie mogą zadowolnić ani ojciec Monsabre, ani ks. Bougaud!....

— W rzeczy samej, żadne kazanie nigdy mnie nie zajęło. Jednakże pójde z wami. Obrzęd ten wydaje mi się najpiękniejszą sielanką jaką mogę widzieć; chcę nawet słyszeć waszego proboszcza, właśnie dla tego że nic za nim nie przemawia. P. de Larmatine mówi, że dobry wiejski proboszcz jest uosobieniem Ewangelii, — nigdy nie znajde lepszej sposobności do poznania takiego proboszcza.

Wszyscy poszli, — i goście pani L.... zmieszali się z wieśniakami, którzy formując szpalier na ulicy przglądali się szeregom dzieci w pięknym porząd-

ku ze śpiewem i światłem w ręku wchodzących do kościoła.

Niedowiarek nasz znalazł się pomiędzy dwiema matkami, które nie mogły ukryć swej radości.

— Patrz na mojego Jasia — mówi półgłosem jedna z nich do swej sąsiadki; — jak się on prostuje — jaki piękny w swym nowym stroju!

— A moja córka! — mówi druga wskazując palcem na dziewczeczkę odnawiającą pierwszą Komunię; głos jej od wszystkich się odznacza. Rozpromienione twarze tych pocziwych wieśniaczek, żywość ich ruchów, wejrzenia, wskazują niezmierną radość ich serca. Za dziećmi idzie pobożny proboszcz, nie mnij szczęśliwy jak dwie matki i gdy się uporządkowała mała trzodka, tak do niej przemówił:

— Drogie dzieci! przyjmiecie zaraz Pana Jezusa do serca waszego. Jakież to szczęście! Proście Go, żeby was napełnił miłością swoją, abyście zrozumiwały wielkość tej łaski... żebyście Go przez całe życie kochały i wiernie Mu służyły, a potem gdy Pan Jezus będzie w sercu waszem, módlcie się za waszych rodziców, za wszystkie ukochane osoby, — nie zominajcie o biednych grzesznikach, którzy nie znają i nie kochają Boga!... Módlcie się, aby i oni rychło zwrócili się do źródła prawdy i szczęścia... Nie mógł dalek mówić, — głębokie wzruszenie głos mu odjęło.

Msza święta rozpoczyna się. Do grubych śpiewów wieśniaczych, łączą się świeże głosy dziewczynek wyuczonych przez zakonnice zawiadujące parafialną szkołą. Ołtarz jaśnieje światłem... prześliczne bukiety kwiatów wszędzie porozstawiane zdobią świątynię i wdzięczna woń rozlewają. — Duch modlitwy i skupienia przejmując zebrane tłumy, dusze wznoszą się do Boga z tą rzewną ufnością, która zdobywa cuda....

(Dokończenie nastąpi).

Wiadomości z bliższych i dalszych stron ŚLĄSK OPOLSKI.

+ O rozdział prowincji dolno- i górnośląskiej. Wydział prowincjonalny na ostatnim posiedzeniu, odbytym w poniedziałek we Wrocławiu, przyjął wniosek dotyczący rozdziału administracyjnego dotąd wspólnej administracji dolno- i górnośląskiej. Pod wspólną administracją pozostaną nadal niektóre działy gospodarcze. Sprawy kulturalne i socjalne przejść mają na własność administracji górnośląskiej. Podział majątku nastąpić ma 25 procent dla prowincji górnośląskiej i 75 procent dla Śląska Dolnego. Uchwała ta przedłożona zostanie wspólnemu sejmikowi prowincjonalnemu, który zjedzie się dnia 21. maja. Żądania górnośląskich posłów trafiały i natrafia jeszcze na nieprzychylny stanowisko nie tylko przedstawicieli z Śląska Dolnego, lecz także posłów z Górnego Śląska.

+ Położenie strejkowe na Śląsku Opolskim. Według doniesienia z Zabrze strejk przybiera rozmiary coraz większe. We wtorek rano przyłączyło się do strejku 90 procent załogi huty „Donnersmarka“. W Borzygwerku odbywa się dziś (środa) głosowanie nad wzięciem udziału w strejku.

W Bytomiu udała się delegacja kobiet w liczbie 20 do nadburmistrza i zażądała ciepłych obiadów dla strejkujących na koszt miasta. Inna delegacja kobiet była u soltysa na Rozbarku, któremu przedłożono takie samo żądanie.

+ Wymiana wywołanych banknotów bilionowych. Jak wiadomo, w dniu 5. kwietnia wycofano z obiegu banknoty po 5 bilionów (I. i II. wydanie), a w dniu 20. kwietnia b. r. banknoty po 100 bilionów (I. wydanie). Wymienione banknoty przestały być prawnym środkiem płatniczym. Nie jest jednak wykluczone, iż publiczność jest jeszcze w posiadaniu nieważnych banknotów. Posiadaczom takowych radzimy, by wysłali je niezwłocznie do głównej kasy Banku Rzeszy pod adresem: Reichsbankhauptstelle, Abteilung für außerfunktions Reichsbanknoten, Berlin SW 19, Kurstrasse 38. Wywołane banknoty zadrukowane tylko na jednej stronie.

+ Nowe opłaty pocztowe. Począwszy od 1-go czerwca b. r. obowiązują następujące opłaty parczek pocztowych:

	w 1. strefie	w 2. strefie	w 3. strefie
do 5 kg.	0,40	0,80	0,80
ponad 5 do 6 kg.	0,45	0,90	1,20
„ 6 „ 7 „	0,50	1,00	1,60
„ 7 „ 8 „	0,55	1,20	2,00
„ 8 „ 9 „	0,60	1,40	2,40
„ 9 „ 10 „	0,65	1,60	2,80
„ 10 „ 11 „	0,70	1,80	3,20
„ 11 „ 12 „	0,80	2,00	3,60
„ 12 „ 13 „	0,90	2,20	4,00
„ 13 „ 14 „	1,00	2,40	4,40
„ 14 „ 15 „	1,10	2,60	4,80
„ 15 „ 16 „	1,20	2,80	5,20
„ 16 „ 17 „	1,30	3,00	5,60
„ 17 „ 18 „	1,40	3,20	6,00
„ 18 „ 19 „	1,50	3,40	6,40
„ 19 „ 20 „	1,60	3,60	6,80

Ponadto uległy zmianie opłaty od przesyłek wartościowych i zapisanych, oraz druków. Opłata ubezpieczeniowa wynosi za każde 100 marek rentowych wartości 5 fenigów złotych, najmniej jednak 10 fenigów. Ponadto pobiera się za każdą przesyłkę osobną opłatę, która wynosi: a) za listy wartościowe i zapieczętowane paczki wartościowe do 100 marek włącznie 40 fen. złotych, ponad 100 marek 50 fen. złotych; b) za niezapieczętowane paczki wartościowe 25 fenigów złotych. Przy drukach rozróżnia poczta dwa rodzaje: pełne i częściowe druki. Ostatnie mogą zawierać ręczne dopiski, lecz są droższe jak druki pełne.

Bytom. (Wiec inwalidów i wdów.) Na wiec inwalidów i wdów, który odbył się w zeszłą niedzielę w „Christliches Gewerkschaften“, około 1½ tysiąca osób. Sala nie mogła wszystkich wiecowników pomieścić i musiano przenieść zebranie do ogrodu. Po zagajeniu wieca przez p. Zowisłę, poproszono sekretarza p. Musiōła o referat. W krótkich i jednych słowach przedstawił nam p. Musiōł położenie nas inwalidów, wdów i sierot, i wskazał środki, których do poprawy bytu naszego użyć mamy. Przyjęto cztery rezolucje, mianowicie: w sprawie uregulowania płacenia świadczeń przez spółki brackie, kasy pensyjne po hutach i werkach, w sprawie płacenia rent z marek już od 60. roku życia i w sprawie udzielenia wolnego opłała wszystkim inwalidom i wdowom, mającym styczność z górnośląskim przemysłem węglowym. Treść uchwał z uzasadnieniem ogłoszone zostaną w najbliższym numerze „Pracy“, na co już dziś zwracamy uwagę czytelników. Nowych członków zgłosiło się 280, co jest dowodem potrzeby obrony interesów inwalidów, wdów i sierot. Przebieg zebrania był imponujący i nie został zakłócony.

Bytom. Praca w piekarniach została uregulowana nowym rozporządzeniem naczelnego prezydenta prowincji górnośląskiej. Według tego rozporządzenia musi spoczywać praca w piekarniach od godziny 8 wieczorem do godziny 5 rano.

— (Otwarcie biura opcyjnego). Według doniesienia gazet niemieckich otwarcie biura opcyjnego dla Niemców zamieszkałych w województwie śląskim nastąpi dnia 15. maja. Przedstawiciel naczelnego prezydenta prowincji górnośląskiej przyjmować będzie wnioski opcyjne. Biuro opcyjne dla Polaków zamieszkałych na Śląsku Opolskim znajduje się w konsulacie generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Bytomiu.

Rozbark pod Bytomiem. (Kradzież w kościele). Dnia 10. maja skradziono z tutejszego kościoła św. Jacka 4 świeczniki mosiężne, mniej więcej 30 cm. wysokie. Sprawcy kradzieży nie zdołano dotąd wyśledzić.

Rozbark pod Bytomiem. (Ważne dla gospodarzy). Liczni tutejsi gospodarze są właścicielami gruntów na polskiej części Górnego Śląska. Niektórzy z nich mają tam także pastwiska. Tym ostatnim przypomina się, że wydano rozporządzenie, mocą którego bydło pędzone na pastwiska za granicę, musi być znaczone przez wypalenie na lewym rogu litery „D“. Ponadto musi być znaczone w ten sam sposób bydło pasące się na pastwiskach po niemieckiej części, jednakże w pobliżu granicy.

Bobrek w Bytomsku. J. E. ks. Kardynał, opuściwszy w niedzielę wieczorem Bytom, udał się do Szombierka a stąd w poniedziałek wieczorem do naszego Bobrku. Cała wieś przybrała się w oświetlone szatę. Na początku wsi witali ks. Kardynała przedstawiciele władz świeckich, przed samym kościołem Wiel. duchowieństwo z ks. proboszczem Komorem na czele. W kościele także ślicznie przystrojonym, przemówił ks. Kardynał po niemiecku. Przemówienie jego przełożył na język polski Wiel. ks. proboszcz. Po przemówieniach odbyło się nabożeństwo majowe, poczem odprowadzono ks. Kardynała na probostwo. Nazajutrz bierzmował licznych wiernych. Pod wieczór udał się w dalszą drogę do Karbu.

Karb w Bytomsku. (Wypadek samochodowy). W zeszły piątek zdarzył się przed restauracją „Tivoli“ poważny wypadek samochodowy. Pewien samochód osobowy, w którym siedziało 6 osób z Król. Huty, najechał na drzewo przydrożne i rozbił się doszczętnie. Wszystkie osoby odniosły cięższe lub lżejsze okaleczenia. Nieszczęście zawińił zofer, który w pijanym stanie stracił władzę nad samochodem.

Miechowice w Bytomsku. (Z pobytu ks. biskupa -sufragana). W niedzielę 11. maja o godz. 7½ wieczorem zawiął do nas Najprzew. ks. biskup-sufagan dr. Wojciech. Na początku wsi powitał ks. biskupa soltys dr. Lazarek po niemiecku, a zastępca gminy Dombek po polsku. Następnie wygłosiły wierszyki dwie dziewczynki, jedna po polsku, druga po niemiecku. Następnie zaprowadzono księcia Kościoła do ślicznie ozdobionego kościoła św. Krzyża, gdzie przemówił do licznie zebranych wiernych po polsku i po niemiecku. Po odprawieniu przepisanych modłów i udzieleniu błogosławieństwa św., odprowadzono ks. biskupa na probostwo. W poniedziałek bierzmował licznych wiernych w obydwu kościołach.

Zabrze. (Z parafii św. Andrzeja). Życie kongregacyjne i w naszej parafii coraz lepiej się rozwija. Poświęcenie sztandaru, które się odbyło zeszłej niedzieli, było dowodem, że ludność nasza polska i nadal silnie stać będzie przy sztandarze wiary katolickiej. Do polskiej kongregacji dziewcząt zostało przyjętych 87 nowych członków, zaś do kongregacji młodzieńców polskich 49 członków. Nie urządziliśmy żadnej zabawy świeckiej w ostatnich czasach; bo u nas w Zabrzu dużo jeszcze mamy ludzi nierozsądnych, którzy nienawidzą co polskie. Ale mamy nadzieję, że i u nas pod hasłem katolickim wszystko tak dobrze się rozwijać będzie powoli jak w Zaborzu, gdzieśmy przy uroczystości 25-letniego jubileuszu Kongregacji polskiej dziewcząt przekonać się mogli o duchu miłości katolickiej, panującym pomiędzy katolikami polskimi i niemieckimi. Tego ducha miłości nam wszędzie potrzeba na Górnym Śląsku. Jeżeli coraz silniej występują wrogowie wiary świętej, to tem silniej łączyć się mają katolicy polscy i niemieccy. Ten katolik nie jest godny nazwy katolika, który drugiego katolika — przy wybo-

rach itd. — tylko dlatego nienawidzi, że innym mówią językiem niż on sam. Gdyby wszyscy katolicy w katolickiej zgodzie i miłości żyli na G. Śląsku, to by też liczba komunistów wkrótce się zmniejszyła.

Zabrze. (Usiłowane samobójstwo). Dnia 9-go b. m. rzuciła się do Bytomki w zamiarze samobójczym pewna młoda dziewczyna. Samobójczynię wydobył z zimnej topieli pewien przechodzień, poczem odstawiono ją do lecznicy. Podobno obawa przed ukaraniem przez ojca była przyczyną nieszczęśliwego kroku.

Zaborze. Polska kongregacja młodzieńców obchodzi w niedzielę, dnia 18-go maja, 25-letni jubileusz. Rano o godz. 10-tej suma z asystą: popołudniu zaś nieszpory. Przyjęcie nowych członków i uroczystość świecka na sali p. Herzla. Do tej uroczystości świeckiej mają wolny przystęp wszyscy członkowie polskich i niemieckich kongregacji i zaproszonych towarzyszy ze Zaborza.

Zaborze. Do pierwszej Komunii św. przystąpiło w ostatnią niedzielę 117 dzieci polskich, a to 54 chłopców i 63 dziewcząt. Modlitwy, które dzieci na pamięć przed przyjęciem Pana Jezusa odprawiły, zbudowały całą parafię. Ks. proboszcz Bennek rano i po południu bardzo miło przemówił do dzieci, zachęcając je do wierności wobec Boga i do miłości ku rodzicom. Uroczystość była tak piękna, że dwie matki polskie, które swoje dzieci na niemiecką posłały naukę, otwarcie powiedziały: „Szkoda, żeśmy też nasze dzieci na polską naukę nie posłały“. Dzieci nauczyły się piękne modlitwy według książki ks. Skowronka: Droga do nieba dla dzieci, którą wszędzie można kupić za 60 fenigów. — Serdeczne „Bóg zapłać!“ czcig. księżom za naukę we szkole i za uroczystość w kościele; spodziewamy się, że na drugi rok nie będzie już tak wielu rodziców przestraszonych, którzy się obawiają dzieci swe przyprowadzić do nauki polskiej.

Zaborze. Kongregacja polska dziewcząt w tych dniach obchodziła uroczystość 25-letniego jubileuszu swego. Był to dla całej parafii dzień wielkiej radości. Kościół cudownie był przyozdobiony. Msze św. odprawił czcigodny ks. prob. Bennek; asystowali mu księża Tomeczek ze Zabrze i Beigel z Mikułczyc. Najbardziej przyczynił się do upiększenia dnia śpiew sekcji śpiewu. Wszystkie piosenki były ułożone przez czcig. ks. Maruskę, który jako muzyk sławny przyprowadził sekcję śpiewu do wielkiej doskonałości. Szkoda tylko, że dotąd jeszcze inne Kongregacje nie znają zdaje się tych pięknych polskich melodyi, które za wdzięczamy ks. Marusce i które mogą być ozdobą każdego nabożeństwa polskiego. — Świecka uroczystość odbyła się na sali p. Herzla. Tu członkinie przywitały gości, przybyłych z innych wiosek, w sposób szczerzy, wierszami, przez dziewczyny same bardzo stosownie ułożonymi. Teatr religijny został odegrany tak dobrze, że wszyscy zostali wzruszeni do łez. Życzymy sobie z całego serca, żeby nasza kongregacja i nadal jak najlepiej się rozwijała i, jak powiedział czcig. ks. Beigel w przedmowie swojej, za 25 lat nie tylko 275, ale 1000 członków liczyła.

Ostropa w Gliwickiem. (Nadużycia wyborcze). Jestem inwalidą na starość. Przed wyborami poszedłem do urzędu gminnego, by się przekonać, czy jestem zapisany w spisie wyborczym. Ponieważ nazwiska mojego nie znalazłem, zażądałem, by mnie przecież zapisano. W niedzielę, 4. maja, będąc przekonany, iż nie brakuję mnie w spisie, poszedłem na wybory. W lokalu wyborczym mi jednak oświadczone, iż nie mam prawa głosowania, gdyż jestem Polakiem i pracowałem na polskiej części. Z tej przyczyny mnie nie zapisali i nie wolno mi w Niemczech głosować, chociaż nie jestem z gminy odmeldowany. Tak się robi u nas w Ostropie. I to ja nie sam nie zostałem dopuszczony do głosowania; takich było u nas więcej. Invalid.

Sośnicowice w Gliwickiem. (Nieszczęśliwy wypadek.) W środę po południu zderzył się dr. Konietzko z Sośnicowic, który jechał szosą rachowicką na motocyklu, z pewnym kołownikiem. Obaj kołownicy runęli z całą siłą na szosę i okaleczyli się tak ciężko, że ich musiano odstawić do lecznicy.

Pyskowice w Gliwickiem. (Kradzież z włamaniem). Onegdajszej nocy wtargnęli włamywacze do mieszkania handlarza bydła Franciszka Sprysia i skradli: 3-pierścionki ślubne, 3 srebrne zegarki męskie, po 6 srebrnych noży, widelców i łyżek, parę zauszników, biały obrus, 12 serwetek, 12 białych koszul damskich, 2 tuziny białych chustek do nosa, parę brązowych pończoch, 10 metrów płótna, 200 marek złotych i srebrnych, oraz rewolwer. Po złodziejach niema śladu.

Chechło w Gliwickiem. Wielki pożar nawiedził naszą gminę w czwartek przed południem. Pastwą płomieni padły trzy stodoły i dwa domy mieszkalne gospodarzy Kulika, Kamczyka, Kowalika i Szymy. Straże pożarne ograniczyły się na ratowaniu sąsiednich zabudowań. Pogorzelcy ponoszą wielką szkodę, ponieważ byli ubezpieczeni bardzo nisko. Przyczyna powstania pożaru nie jest znana.

Racibórz. Stan wody Odry zmniejsza się. W poniedziałek po południu wynosił 4,90 m. czyli o 1 m. mniej jak dnia poprzedniego.

Czekolady
Kakao - Konfitury
Cukierki - Pastylki - Keksy - Pierniki
Herrmann Preiss, Racibórz (Hatibor OS.)

Racibórz. (Nieszczęśliwe wypadki). W tutejszych zakładach Rütgersa zdarzyły się dwa nieszczęśliwe wypadki. Robotnikowi Hajduczkowi z Polskiego Krawarza, zajętemu składaniem kamieni, zgniotło bardzo poważnie nogę. Zaś robotnika Kolaskę z Rudyszwałdu pochwycił pas zapędowy; Kolaska odniósł złamanie żebr, ciężkie okaleczenie głowy i twarzy. Obydwóch okaleczonych odstawiono do lecznicy miejskiej.

Ostróg pod Raciborzem. (Waryacki zakład). Pewien młody człowiek, zupełnie ubrany, skoczył z mostu zamkowego do wezbranej Odry, poczem w przeciągu trzech minut przepłynął ją pod wodą. Chodziło o waryacki zakład, bo tylko o 100 marek. I za 100 marnych marek ów młodzik miał odwagę narażać się na możliwą utratę życia.

Krzanowice w Raciborskiem. (Nieszczęśliwy wypadek). Młynarz Sadowski dostał się prawem ramieniem do koła maszyny. Ramię zostało tak zmiażdżone, że nieszczęśliwego musiano odstawić do lecznicy miejskiej w Raciborzu.

Raciborska Kuźnia. (Skład rady gminnej). Do rady gminnej zostali wybrani: Karol Broja, Augustyn Choroba, Karol Stellmach, Jan Mitrega I., Stefan Odelga, Augustyn Olszowska, Emanuel Kubiczek, Józef Urbaniec, Paweł Kurzeja, Jan Grzesik, Józef Plazek i Alojzy Markiełka.

Koźle. (Zmarła w drodze do szpitala). Żona radcy szkolnego Schurbuscha zachorowała ciężko i musiano ją odstawić do Opola celem dokonania operacji. Nieszczęśliwa jednak zmarła w drodze z Koźla do Opola.

Leśnica w Strzeleckiem. (Z jarmarku). W ubiegły czwartek odbył się tutaj jarmark kramny i targ na bydło. Handlarzy było pod dostatkiem, również spęd bydła był zadowalający. Natomiast kupujących było stosunkowo mało z powodu ogólnego braku pieniędzy.

Leśnica w Strzeleckiem. (Zniesienie najstarszego domu). Na placu zamkowym wznosił się domek drewniany osobiwość starożytna, wybudowany rzekomo w roku 1724, a więc przed 200 laty. Domek ten z biegiem lat uległ zębowi czasu, wobec czego ma być rozebrany. Do niedawna widniał nad niskimi drzwiami starożytnego domu wielki klucz drewniany, należący obecnie do rzadkości. Z zniesieniem wspomnianego domu zniknie ostatnia drewniana budowla naszego miasteczka.

Poreba w Strzeleckiem. (Kradzież z włamaniem). Onegdajszej nocy włamali się złodzieje do oberży Antoniego Wojtały. Włamywacze wypiwszy w szynkowni beczkę piwa zabrali się do przeszukania mieszkania. Przy tej „robocie“ zostali spłoszeni przez domowników, przyczem postrzelono jednego sprawcę. Wszyscy włamywacze uszli niepoznani.

Głogówek w Prudnickiem. Ciężka burza przechodziła nad miastem i okolicą w ubiegły piątek wieczorem. Równocześnie spadł gwałtowny deszcz, i w okamgnieniu stanęły pod wodą wszystkie niżej położone ulice. W Twardawie uderzył grom i zapalił.

Opole. (Ulepszenie komunikacji). Sejmik powiatowy rozpatrywać będzie na swem najbliższym posiedzeniu sprawę budowy Niemiej jak 8 szos, 3 dróg miejskich i 1 mostu przez Odrę. Chodzi o budowę szos: 1) z Luboszyca do Masowa, 2) z Masowa przez Ługniany do Jelowy (dworca), 3) z Groszowic do Przyworów, 4) z Kup do Brynicy, 5) z Chrościny do Bowałna; 6) z Zimnic Małych do Pruszkowa; 7) z Chmielewicz do Domecka i 8) z Czarnowasów do Brynicy. Ponadto gminy Chrościce, Malina i Siołkowice Stare planują wybrukowanie swoich dróg wiejskich. Koszta budowy obliczono na 994.000 marek, z których 508.000 marek ponosić ma powiat. Reszta kosztów zostanie przełiczona na interesowane gminy i fiskusa leśnego. Ostatni żółci nie chce wziąć na siebie żadnych kosztów.

Opole. (Sejmik powiatowy nie gozi się na odstąpienie gmin wiejskich). Reszta powiatu lublinieckiego chciałaby nadal zatrzymać samodzielność polityczną i administracyjną. Jednakże są różne przeszkody; największą z nich jest zbyt mały obszar i stosunkowo mała liczba mieszkańców. By przeszkodę tę usunąć, planuje się powiększenie terytorium reszty powiatu lublinieckiego przez przyłączenie do niego niektórych gmin wiejskich z sąsiednich powiatów. Plan przewidywał także przyłączenie trzech gmin powiatu opolskiego, mianowicie: Mnichusa, Chobia i Grecu. Sejmik powiatu opolskiego zajmował się sprawą odstąpienia wymienionych trzech gmin na ostatnim posiedzeniu. Ponieważ owe gminy opowiedziały się przeciwko przyłączeniu do powiatu lublinieckiego, więc i sejmik powiatowy nie zgodził się na ich odstąpienie. Należy teraz odczekać, co powiedzą na to władze krajowe.

Opole. (Ucieczka więźnia). W nocy na piątek uciekł z szpitala św. Wojciecha pewien więzień, który od kilku dni znajdował się w oddziale dla chorych.

Król Nowawies pod Opolem. (Przejechał na przez pociąg). W piątek nad ranem znaleziono na torze kolejowym między Król. Nowawią a Groszowicami zwłoki kobiety przepołowione przez pociąg. Dochodzenia wykazały, iż nieszczęśliwą jest żona tutejszego kupca Warsitz, która od pewnego czasu zdradzała chorobę umysłową. Czy zachodzi nieszczęśliwy wypadek lub samobójstwo, dotąd nie zdołano stwierdzić.

Groszowice w Opolskiem. Skład rady miejskiej jest następujący: Polaków 4, przedstawicieli z partii gospodarczej 6, komuniści 2. Wybrano z Partii Polskiej pp.: półgubra Marszałka, robotnika Machę, oberżystę Datkę i półgubra Wolnego; z partii gospodarczej: kierownika warsztatów Tkoczka, generalnego dyrektora Prondzyńskiego, robotnika Kampe, oberżystę Gambca, właściciela fabryki Barona i piekarza Sängera; z partii komunistycznej: robotników Marnioka i Machulę.

Czarnowasy w Opolskiem. (Teatr polski). W niedzielę, dnia 11-go b. m. odbył się w naszej wiosce teatr polski, urządzony przez Kongregację Maryańską. Odegrano sztukę pod tytułem: „Pasterka z Lourdes“. Teatr miał przebieg bardzo wspaniały. Amatorzy wywiązały się bardzo dobrze z swych zadań, za co im się należy szczerze podziękowanie. Równie podziękowanie należy się przełożonej oraz wszystkim, którzy się przyczynili do upiększenia teatru, nie szczędząc trudów i mozolów.

Bierkowice w Opolskiem. Za krzywoprzysięstwo odn. namowę do krzywoprzysięstwa odpowiadali przed sądem przysięgłych w Opolu rzeźnik Wawrzyniec Kotuła z Bierkowic i robotnik Józef Schnober z Półwsi. Sąd skazał każdego z nich na 3 lata domu karnego i utratę praw obywatelskich na przeciąg 5 lat.

Rogi w Opolskiem. (Odpust). W niedzielę, dnia 12. maja odbył się w naszym kościele doroczny odpust. Kazanie wygłosił Wiel. ks. dziekan Kwitek z Pruszkowa, sumę odprawił Wiel. ks. proboszcz Janik z Odmetu.

Rogi w Opolskiem. (Okradzione na dworcu). Dnia 5. maja udała się tutejsza obywatelka Komander ze swoją córką do Opola, gdzie miały do załatwienia jakieś sprawy spadkowe u notaryusza. Córka niosła torbę a w niej małą torebkę z 21 markami i list owego notaryusza z dnia 7. kwietnia. Prawdopodobnie w Opolu na dworcu kolejowym, gdzie był natłok wielki, niewysłyszony dotąd sprawca skradł torebkę z pieniędzmi i listem. Pieniądze zatrzymał, zaś list wrzucił do skrzynki pocztowej. Już nazajutrz doręczono takowy powtórnie Komandrówniej. Na nadejście pieniędzy poszkodowana jeszcze dziś czeka.

Brynica w Opolskiem. (Uroczystość pieśnicy w Komunii świętej). W niedzielę, dnia 27. kwietnia przystępowała dziatwa parafii naszej do pierwszej Komunii św. Uroczystość była bardzo wspaniała. Działwę odprowadzono z muzyką do kościoła. Kazanie wygłosił Wiel. ks. proboszcz Cygan. Mówił na temat „U drzwi serca twego stoje i pukam i czekam, jeżeli mi kto otworzy“. Piękne kazanie wzruszyło serca wszystkich parafian. Do Stołu Pańskiego przystępowało 28 chłopców i 29 dziewcząt. Podziękowanie należy się ks. proboszczowi za wszelkie trudy i mozoly, poniesione dokoła dziatwy naszej.

Klektowna w Lublinieckiem. (Za napad rabunkowy przed sądem). Przed sądem przysięgłych w Opolu odpowiadali robotnicy Jan Skawran, Paweł i Oskar Kaboth, którym się zarzuca, że w czasie okupacji dokonali napadu rabunkowego na własność kolonisty Rusta, którego zastrzelili. Śledztwo w tej sprawie zostało swego czasu przerwane, ponieważ zeznania żony i syna zastrzelonego były niejasne. Dopiero teraz na skutek zeznania niejakej Bohi z Dobrodzienia rozpatrywano raz jeszcze ową sprawę. Z powodu braku dowodów uwolniono oskarżonych od winy i kary.

Olesno. (Grom). Onegdaj podczas burzy uderzył grom w stodołę, należącą do dworu w Pawłowie. wskutek czego zapaliło się zboże. W mgnieniu oka spłonęła stodoła doszczętnie.

Skrońsko w Oleskiem. (Pokasany przez wściekłego psa). Wściekły pies zabił się do wsi i pokasał pewnego czteroletniego chłopczyka. Małenstwo oddano w opiekę lekarza i jest nadzieja utrzymania go przy życiu.

Gorzów w Oleskiem. Za krzywoprzysięstwo skazał sąd przysięgłych w Opolu młodocianego robotnika Augusta Grzembę z Gorzowa na 13½ miesiąca więzienia, a kupca Bernarda Szmulawicza także z Gorzowa na 1 rok 7 miesięcy domu karnego. Współoskarżonego kupca Pawła Staronia z Gorzowa skazał tensam sąd za namowę do krzywoprzysięstwa w dwu wypadkach na trzy lata domu karnego. Ponadto odmówiono zasądzonego Szmulawiczowi i Staronowi obywatelskich praw honorowych na przeciąg 5 lat.

Kujakowice w Kluczborskiem. (Złoty jubileusz kapłaństwa). Parafia nasza była świadkiem rzadkiej uroczystości złotego jubileuszu kapłaństwa, którą obchodził w ubiegłą niedzielę nasz Wiel. ks. proboszcz, radca duchowny Scheich. Uroczystość rozpoczęła się już w sobotę pochodem z pochodniami. W niedzielę rano odprowadzono sędziwego Jubilata w procesji do kościoła. Ks. dziekan Kubis z Zależa wygłosił niemieckie, O. Franciszkanin Ksawery polskie kazanie, poczem ks. Jubilat odprawił uroczyste nabożeństwo z asystą. Po uroczystości kościelnej odbył się obiad, podczas którego Wiel. ks. dziekan Moschek z Kluczborka wręczył podarek duchowieństwu dekanalnego w postaci złotego kielicha mszalnego.

Wiadomości gospodarcze, handlowe i przemysłowe

+ Bytomskie ceny targowe z dnia 13. maja 1924 roku. Płacono za funt w markach złotych: Mięso i wy-

roby mięsne: Wieprzowina 0.80—0.90. — Cielęcina 0.60—0.80. — Wołowina 0.50—0.70. — Mięso siekane 0.70—0.80. — Skopowina 0.50—0.60. — Mięso wędzone 1.20—1.40. — Słonina świeża 0.80—0.90. — Słonina wędzona 0.90—1.80. — Łój wołowy 0.60. — Sadło 0.90—1.00. — Mięso od głowy 0.30—0.50. — Ozór 0.80—1.00. — Płuca 0.50. — Sero 0.30—0.50. — Płuca wieprzowe 0.60—1.00. — Ozór wieprzowy 0.80—0.90. — Kielbasa krakowska surowa 1.60—1.80, gotowana 1.25. — Kielbasa z czosnkiem 0.80. — Wątrobianka 1.20. — Salceson 1.20. — Kielbasa salcesonowa 1.00. — Kielbasa wieprzowa niewędzona 1.40. — Kielbasa brunświcka 1.40—1.60. — **Warzywa:** Szpinak 0.50. — Kapusta modra 0.50. — Kapusta biała 0.40. — Rabarber 0.40. — Ziemniaki 0.60. — Kapusta włoska 0.60. — Marchew 0.20. — Bruksel 0.20. — Szparagi 2.50. — Sałata zielona 0.10—0.40. — Rzodkiew 0.40. — Jabłka 0.70—1.10. — Pomarańcze (sztuka) 0.10—0.20. — Buraki czerwone 0.10—0.20. — Kalafior 0.60—1.00. — Masło 1.80—2.00. — Ser biały 0.40—0.50. — Jaja (sztuka) 0.10—0.11. — **Krupy i t. d.:** Groch Wiktorya 0.20—0.25. — Groch lupany 0.30. — Grysik wiedeński 0.20—0.25. — Płatki owsiane 0.25. — Grysik pogański 0.20. — Krupy pogańskie 0.25—0.30. — Śliwki suszone 0.30. — Mak 0.35. — Maczka ziemniaczana 0.25.

+ Górnośląski targ ziemiopłodów w Gliwicach, z dnia 13. maja 1924 r. Notowano urzędowo za 100 kilogramów: Pszenica 17.00. — Żyto 13.50. — Jęczmień 17.50. — Owies 12.50. — Osucie rżane 9.00. — Osucie i łuski pszeniczne 10.00.

+ Targ na świnie w Gliwicach. Wtorkowy targ był ożywiony. Spędzono około 534 zwierząt wszelkiego rodzaju, z których pozostało 99 sztuk w rękach sprzedających. Płacono 10 do 140 marek za sztukę odpowiednio do wielkości.

WROCLAWSKIE CENY TARGOWE

z dnia 15-go maja 1924 r.

ZBOŻE. Pszenica 16.00. — Żyto 13.30. — Owies 12.50. — Jęczmień browarowy 17.00. — Jęczmień pastewny 13.00.

MAKA. Pszeniczna 24.50. — Rżana 21.00. — Auszug 29.00—30.00.

ZIEMIENIAKI. Ziemniaki białe 3.00. — Ziemniaki czerwone 3.00. — Ziemniaki fabryczne 1.90.

PASZA DLA BYDŁA. Osucie pszeniczne 9.00 do 9.50. — Osucie rżane 8.50—9.00. — Makuch lniany 21.50 do 22.50. — Makuch rzepakowy 11.50—12.00. — Wytloki suche 9.50—10.00. — Kukurydza 20.50—21.50. — Płatki ziemniaczane 22.00—23.00.

BERLIŃSKIE CENY TARGOWE

z dnia 15-go maja 1924 r.

ZBOŻE. Pszenica marchijska 15.70—16.00. — Żyto marchijskie 12.80—13.30. — Jęczmień browarowy 16.80 do 18.20. — Jęczmień pastewny 15.00—15.80. — Owies marchijski 12.70—13.40.

MAKA. Pszeniczna 21.50—24.50. — Żytnia 19.00 do 21.00.

NASONA. Rzepak (raps) 30.00. — Len 40.00. — Seradela 11.75—13.00.

OWOCE STRACZKOWE. Groch Wiktorya 23.00 do 25.00. — Groch mały, jadalny 13.00—15.00. — Groch pastewny 12.00—13.00. — Peluszk 11.00—12.00. — Wyka 12.00. — Lubin modry 11.00—11.50. — Lubin żółty 15.00—15.50.

PASZA DLA BYDŁA. Osucie pszeniczne 9.50. — Osucie rżane 9.30. — Makuch rzepakowy 10.00—10.20. — Makuch lniany 19.00—20.00. — Wytloki suche 9.10—9.20. — Płatki ziemniaczane 21.50.

STAN WALUTY GIELDY BERLIŃSKIEJ.

Płacono za:	15. 5.	14. 5.
100 guldenów holenderskich	157,41	157,21
100 franków belgijskich	21,35	21,05
100 - francuskich	25,14	25,04
100 - szwajcarskich	74,41	74,61
100 koron norweskich	58,45	58,45
100 - duńskich	71,62	71,62
100 - szwedzkich	111,72	111,97
100 - czeskich	12,46	12,46
100 lirów włoskich	18,95	18,85
100.000 koron austriackich	5,93	5,98
100.000 - węgierskich	4,63	4,48
1 funt szterlingów angielskich	18,40 1/2	18,40 1/2
1 dolar amerykański	4,19	4,19

× Katowickie ceny ziemiopłodów z dnia 14-go maja 1924 r. Za 100 kilogramów franko stacya wojewódzka w walucie złotowej: Pszenica 26.10. — Żyto 15.15. — Owies 14.95. — Jęczmień 14.90. — Makuch lniany 22.30. — Osucie pszeniczne 10.35. — Osucie rżane 10.35. — Makuch rżany 17.80.

SPRAWY TOWARZYSTW. ZFBRANIA itd.

Bytom. *Kółko oświaty im. św. Jacka.* Zebranie miesięczne w niedzielę, dnia 18. maja o godzinie 4 po południu, na które zaprasza się wszystkie członkinie i członków. Będzie wykład. Ponadto omówimy sprawę wycieczki.

Bytom. Filia bytomska Zjednoczenia Zawodowego Polskiego (oddział górników) ma swoje miesięczne zebranie w niedzielę, dnia 18. maja o godz. 4 po południu w Łomnicu. Z powodu bardzo ważnych spraw o liczny udział uprasza

ZARZĄD.

Wiomości z bliższych i dalszych stron. WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

× **Echa pobytu arcybiskupa Cieplaka.** Ks. prałat Rogojski, który towarzyszył przejeżdżającemu do Rzymu J. E. ks. arcybiskupowi Cieplakowi, nadesłał na ręce p. Wincentego Czaplckiego w Katowicach poniższe własnoręczne pismo arcybiskupa, pisane w wagonie podczas podróży, z prośbą o ogłoszenie w gazetach górnośląskich.

„Wzruszony do głębi serca tak uroczystym przyjęciem, jakie zgotowaliście mi w Katowicach, podziwiając moi kochani Górnoślązacy, tę waszą miłość i przywiązanie ku naszej Wierze świętej katolickiej i ukochanej Ojczyźnie Polsce, — składam najserdeczniejsze podziękowanie Najprzewielebniejszemu księdzu Administratorowi Apostolskiemu, który choć nieobecny z powodu pogrzebu śp. wojewody śląskiego, przez swego zastępcę witał mnie słowem pełnem namaszczenia i ducha Bożego, wielbnemu Duchowieństwu, dostojnym przedstawicielom władz świeckich i wojskowych, związkom, zrzeszeniom, organizacyom, stowarzyszeniom kościelnym i świeckim, działwie szkolnej, kolejarzom, strażom ogniowym, śpiewakom, muzykantom, kupiectwu polskiemu i Wam kochani bracia robotnicy, którzyście tak licznie z narzędziami swej pracy przyszli mnie witać, oraz wszystkim obecnym na stacyi. Ze stopni wagonu, odjeżdżając do Ojca świętego, śię me pasterskie błogosławieństwo dla Was i dla rodzin waszych. Niech żyje w błogosławieństwie Bożem i wzmacnia się na chwałę Bożą i naszej ukochanej Ojczyzny Górny Śląsk Polski — moje marzenie wyśnione!

+ Jan Cieplak, Arcybiskup.

× **Ciężka walka o zarobek robotnika.** Od 16. lutego domagali się pracodawcy obniżenia zarobku robotnika pracującego w ciężkim przemyśle na Górnym Śląsku. Zjednoczenie Zawodowe Polskie stanowczo opierało się obniżeniu zarobków, dlatego, że pomimo stabilizacji marki środki żywnościowe z dnia na dzień szły w górę. Pomimo, że złoty polski został wprowadzony hylisni świadkami zamiast zniżki stopniowej zwyżki cen na wszelkie artykuły pierwszej potrzeby. Pracodawcy, pomijając powyższy fakt, zwrócili się do Komisji pojednawczej i arbitrażowej o przyspieszenie terminu. W poniedziałek, dnia 12. maja o godz. 10 rano zebrał się przedstawiciele pracodawców i robotników celem załatwienia sprzecznej sprawy. Po 9-godzinnej burzliwej debacie pod przewodnictwem p. nadradcy Noakowskiego wydano następujący wyrok:

„Komisya w orzeczeniu przyjęła projekt pracodawców dotyczący się 1) kopalni węgla, kruszców, hut żelaznych i hut cynkowych, który znosi zarobek podstawowy. 2) wprowadzenia przegrupowania i obniża zarobek dla rejonu południowego o 5 procent.

Dodatek na dzieci podwyższa się o 20 groszy. Wszystkie w tym projekcie przewidziane stawki zarobkowe włącznie podwyższonego na 20 procent dodatku na dzieci podwyższają się o 20 procent. Wyrok obowiązuje do 30. czerwca.

Na powyższy wyrok nie zgodzili się lawnicy ze strony robotników pp.: Król, Rybicki i Ditmar. Wydany wyrok musi być zatwierdzony przez komisarza demobilizacyjnego, p. Tarnowskiego. W kolach robotniczych utrzymują, iż komisarz p. Tarnowski wydanego wyroku nie zatwierdzi.

× **Zniesienie 20-procentowej podwyżki cen węgla.** Dnia 13. bm. przed południem konferencya górnośląskiej konwencji węglowej, która postanowiła od dnia 13. b. m. znieść 20-procentową podwyżkę cen węgla, obowiązującą od 12. maja b. r. — Z powyższej uchwały wynikałoby, iż podwyższenie cen węgla nastąpiło samowładnie, bez zgody rządu. A ponieważ rząd kategorycznie nie godzi się na podwyżki, konwencya węglowa, chcąc niechcąc, musiała znieść pierwotną uchwałę. Dowodzi to, że pracodawcy nie mogą robić co zechcą; nad ich poczynaniami czuwa rząd, który dotąd przynajmniej nie okazuje zbytnej przyjaźni baronom węglowym i hutniczym.

× **Przed puszczeniem w obieg bilonu (drobnych monet bankowych).** W tych dniach nadszedł nowy transport bilonu z Wiednia w ilości dwu wagonów 20 i 50-groszówek. W najbliższych dniach nadejdą 20-groszówki z Szwajcaryi. Mennica warszawska kończy wybijanie 5-groszówek i w najbliższych dniach przystąpi do bicia 2-groszówek. Grosze bite w Anglii nadejdą do Warszawy za kilka tygodni. Cała ilość potrzebnego bilonu dostarczona będzie na termin i puszczone w obieg według przewidywań skarbu.

Katowice. (Nabożeństwo w Warszawie dla dusze śp. wojewody Konckiego). Dnia 12. b. m. o godz. 12 w kościele górnym św. Krzyża staraniem urzędników ministerstwa spraw wewnętrznych i kolegów pracy przedwcześnie zmarłego wojewody śląskiego dr. Konckiego została odprawiona żałobna msza św. W nabożeństwie wziął udział minister spraw wewnętrznych Hübner, wyżsi urzędnicy tego ministerstwa oraz naczelniczy wydziału ministerstwa.

Katowice. (Instytut bakteriologiczny). Już od czasu przejścia Śląska przez Polskę dawał się odczuwać brak instytutu bakteriologicznego i higienicznego na terenie nowego województwa. bo ko-

rzystanie z instytutów w Bytomiu i Krakowie nie było praktycznie możliwem. Ponieważ utworzenie instytutu wojewódzkiego nie dało się przeprowadzić, urządził teraz zarząd Spółki Brackiej w ubikacyach lecznicy brackiej w Katowicach własny bracki instytut bakteriologiczny, ażeby tam mógł wykonywać wszelkie analizy lekarskie i higieniczne i to nie tylko dla własnych potrzeb, ale także dla szerszych warstw społeczeństwa śląskiego i kół lekarskich. Nowoczesne uposażenie instytutu i kierownictwo pod lekarzem bakteriologiem z instytutu Wszechnicy Jagiellońskiej daje gwarancje, że nowa placówka wiedzy i higieny spełni w zupełności swe szczytne zadanie podniesienia higieny na Śląsku. Otwarcie instytutu bakteriologicznego nastąpiło w początku maja b. r.

Karbowia pod Katowicami. (Znalezienie trupa). Dnia 11-go b. m. znaleziono w szopie domu nr. 51 trupa płci żeńskiej, około 40—45 lat. Według opowiadań mieszkańców, którzy w tym samym domu z ową kobietą rozmawiali, nazywa się Marya Häsling, urodzona 5. lipca 1875 r. w Szobiszowicach pod Gliwicami, wdowa, ostatnio zamieszkała w Katowicach ulica Wandy 16. Śmierć nastąpiła prawdopodobnie z powodu pijactwa. Zwłoki odstawiono do szpitala miejskiego w Katowicach.

Chorzów w Katowickim. (Wybory do rady zakładowej). W fabryce azotu otrzymało Zjednoczenie Zawodowe Polskie 610 głosów, 4 kandydatów.

Giszowiec w Katowickim. (Kradzież bielizny). W nocy na 6. b. m. weszli nieznani sprawcy do mieszkania Józefa Mencnera i skradli większą ilość bielizny męskiej i damskiej ogólnej wartości 3.708 milionów marek. Śledztwo w toku.

Król. Huta. (Ucieczka z domu rodzicielskiego). Dnia 5. maja zbiegł z domu rodzicielskiego 12-letni syn Jerzy Nos i dotychczas nie powrócił. Rysopis: urodzony 19. grudnia 1912 r. w Król. Hucie, syn Henryka i Jadwigi z domu Kampa, wyznania rzymskokatolickiego, wzrost około 1.40 m, silnej budowy ciała, włosy ciemno-blond krótko strzyżone, oczy czarne, twarz podłużna, ubrany w siwe spodnie i niebieską bluzę trykotową i był bez trzewików i czapki.

— **Licytacya rzeczy zastawionych w lombardzie miejskim** odbędzie się w dniach 16 i 17. b. m. od godz. 9 rano, a mianowicie od kwitu zastawowego nr. 192 do włącznie 392. Szczególną uwagę zwraca się na sprzedaż przedmiotów przy ostatniej licytacji zastawów, jeżeli nie będą wykupione do rozpoczęcia licytacji.

— **(Nieszczęśliwy wypadek.)** Na kopalni „Laury” został zasypany przez obrywające się węgle górnik Berkota. Ciężko okaleczonego odstawiono do lecznicy brackiej.

Wielkie Hajduki w Świętochłowickim. (Wyrok w sprawie wydalenia pracowników w hucie Bismarka). Huta „Bismarka” wydała przed kilkunastu dniami około 90 pracowników bez powodu. Na protest u rządu komisarz demobilizacyjny oświadczył, że wypowiedzenie pracy nie ma żadnych prawnych podstaw, lecz mimo to nie może wystąpić przeciw zarządowi huty. Wydaleni pracownicy zwrócili się do wydziału rozjemczego w Król. Hucie udowadniając, że zarząd huty nie stosował się do przepisów niemieckiej ustawy o radach załogowych, gdyż nie zasiągnął opinii ogólnej rad załogowych, ani też nie brał względu na stosunki rodzinne i t. d. wydalonych. Wydział rozjemczy ogłosił wyrok, że wypowiedzenie pracy sprzeciwia się prawu. Wyrok powyższy ma wielkie znaczenie dla całego życia gospodarczego województwa śląskiego.

Nowy Bytom w Świętochłowickim. (Wybory do rady zakładowej). W hucie „Pokoju” otrzymała lista Zjednoczenia Zawodowego Polskiego 2007 głosów (9 kandydatów i 2 zastępców), chrześcijańskie zjednoczenie 1282 głosów (6 mandatów), socjaliści 1052 głosy (5 kandydatów i 1 zastępcę). W hucie Rozamundy głosowało na listę Zjednoczenia Zawodowego Polskiego 177 (5 mandatów). Chrześcijańskie zjednoczenie osiągnęło 69 głosów (1 kandydata).

Lipiny w Świętochłowickim. (Wybory do rady zakładowej). W cynkowni zdobyło Z. Z. P. 5 radnych, socjaliści 4. W blendziaku oddano głosów na listę ZZP. 137, na socjalistów 179, dżicy otrzymali 90 głosów.

Kochany Rodaku i Obywatelu!

Powiedz Twej żonie, matce i siostrze, że **Prymasa kawa słodowa** jest najzdrowszym napojem rodzinnym i że jest tańszą od obcych wyrobów.

Pamiętaj o tem że w fabryce Prymasa pracują tylko Twoi rodacy.

Prawdziwa tylko w powyższem opakowaniu.

Chropaczów w Świętochłowickim. (Nieszczęśliwy wypadek). W kotłowni kopalni „Śląsk” pękła rura parowa. Przez uchodzącą parę zostało pięciu robotników ciężko poparzonych. Wszystkich nieszczęśliwych umieszczono w lecznicy w Król. Hucie. Lekarze orzekli, iż można będzie utrzymać ich przy życiu.

Brzeziny w Świętochłowickim. (Poświęcenie sztandaru). W niedzielę 18. b. m. poświęca ochotnicza straż pożarna swój sztandar. Uroczystość poświęcenia zapowiada się wspaniale. Przed południem o godz. 10 nabożeństwo w kościele parafialnym i uroczysty akt poświęcenia. Po południu o godz. 3 pochód przez wieś, zabawa ludowa i koncert; wieczorem odpalenie sztucznych ogni i taniec na dwu salach. Zabawa ludowa ma obfity program i rozmaite niespodzianki. Każdy się bardzo dobrze zabawi.

Ruda w Świętochłowickim. (Ukaranie nożownika). W oberży Seidlera posprzeczał się swego czasu robotnik Antoni Wengrzyk z robotnikiem Władysławem Wojcikiem. W toku sprzeczki Wengrzyk rzucił się z nożem na swego przeciwnika i okaleczył go tak niebezpiecznie, że okaleczony zmarł wkrótce po wypadku. Izba karna w Król. Hucie skazała Wengrzyka na 1 rok więzienia.

Kępa w Pszczyńskim. (Nieszczęśliwy wypadek). Robotnik Świerc zbliżył się zbyt blisko do przewodów elektrycznych, został okaleczony i spadł na ziemię z znacznej wysokości. Nieszczęśliwego odstawiono do lecznicy w Pszczyńsku, gdzie zmarł nazajutrz wśród okropnych boleści.

Miedźna w Pszczyńskim. (Zabójstwo). Podczas zabawy tanecznej w gospodzie Jana Łaski w Górze, został na podwórzu tejże gospody zabity niejaki Józef Hofmann, robotnik z Zawadki. Sprawcą owego zabójstwa jest Franciszek Łukaszczyk, zagrodnik zamieszkały w Górze, którego aresztowano i odstawiono do sądu w Pszczyńsku.

Orzesze w Pszczyńskim. (Napaść rabunkowa). W nocy na 3. maja dokonano napadu rabunkowego na Wiktora Adamczyka z Ornontowic, i zabrano mu 67 złotych, około 21 milionów marek polskich 2 zegarki oraz dokumenty osobiste.

Rybnik. (Masowe wydalenie z pracy). W obwodzie rybnickim ma być wydalonych z pracy kilka tysięcy robotników. Przez to wzrośnie poważnie już i tak niezmiernie wielka liczba bezrobotnych. Kapitałści rzucają na giełdy miliardy, a gdy traca, wydalają polskiego robotnika. Na pohybel z takimi szakalami.

Rybnik. (Biedne dziewczęta). Od niejakiego czasu przybywają tu z okolic Cieszyńska i Bielska dziewczęta w wieku od 15—16 lat szukając pracy. Rzadko atoli pracę znaleźć mogą a ponieważ środki ich są bardzo szczupłe i zaledwo wystarczają na jedno przenocowanie przeto dziewczęta te często padają ofiarą ulicy i idą na bezdroża.

— **(Miasto bez rady miejskiej).** Przewodniczący rady miejskiej p. Paus złożył swój urząd i wystąpił z rady. Obecnie liczy rada tylko 15 radnych, którzy nie mogą powziąć żadnych uchwał. Wprawdzie propozycje wyborcze nie są wyczerpane, lecz mimo tego nie uzupełnia się rady. Należy przypuszczać, iż nastąpi rozwiązanie dotychczasowej rady i ustanowienie tak zwanej rady komisarycznej.

Gotartowice w Rybnickim. (Wypadek samochodowy). Na szosie do Rybnika wydarzył się nieszczęśliwy wypadek z samochodem. Wskutek wadliwości steru i hamulca samochód stanął w poprzek drogi a następnie przewrócił się. Jadący nim dwaj kupcy z Katowic zostali wyrzuceni, przyczem jeden odniósł pęknięcie czaszki. Tak samo i szofer odniósł poważne uszkodzenia ciała.

Knurów w Rybnickim. W zamiarze samobójczym rzuciła się na ulicę z okna pierwszego piętra żona pewnego robotnika. Nieszczęśliwa odniosła złamanie czaszki. Przyczyna samobójczego czynu nie jest znana.

Rydułtowy w Rybnickim. (Zamach dynamitowy). W sypialni kopalni „Szarlota” nastąpił wybuch naboju dynamitowego. Policya wysledziła sprawcę zamachu, który niewątpliwie skradł nabój w kopalni.

Wodzisław w Rybnickim. (Grom). Podczas ostatniej burzy uderzył grom w oborę pewnego gospodarza i zabił stojącą tamże krowę.

Tarn. Góry. Postradał życie palacz Parusel z Miasteczka. Podczas jazdy wychylił się zbyt blisko parowozu i przez nieuwagę uderzył głową o słup żełazny i zabił się na miejscu.

Tarn. Góry. (Renty dla inwalidów kłapszastowych). Od dłuższego czasu biega układy z zarządem Spółki Brackiej w sprawie ustanowienia rent dla inwalidów kłapszastowych. Układy napotykały na różne trudności. Ostatecznie na posiedzeniu które odbyło się we wtorek 13. b. m. postanowiono przedłożyć zarządowi Spółki Brackiej następującą propozycję: dla inwalidów z czasów przedwojennych po 25-letnim czasie pracy żąda się miesięcznej renty w wysokości 45 złotych, dla inwalidów powojennych 80 złotych miesięcznie. Wdowy mają otrzymać 60 procent, sieroty 25 procent powyższych stawek.

Nakładem i czcionkami „Katolika”, spółki wydawniczej z ograniczoną odpowiedzialnością w Bytomiu. — Redaktor odpowiedzialny Franciszek Oodnia w Bytomiu.

Dr. Thompson's Schwan Seifenpulver

Od lat dziesiątek
przez gospodnie lubiany
i chętnie kupowany.
Przy kupnie zważajcie na
markę ochronną „łabędź”

Płaszcz gumowe

od najwykleszych do
najlepszych w cenach od
19.50 mk. począwszy
polecą

H. Herzberg
Zaborze.

C. ZAWADZKI

DOM MEBLI

ZALOŻONY 1890

**Specjalny skład
modnych urządzeń pokojowych
iakoż pojedynczych mebli.
Własne warsztaty stolarskie i tapicerskie.**

BYTOM G.-Ś.

ULICA DWORCOWA 27

TELEFON 574

Bilans per 31. Dezember 1923

1. Reservefonds	1.530.000.057.000
2. Spezialreservefonds	20.000
3. Geschäftsanteile	374.289
4. Fremde Sorten	15.000.000
5. Depositen	10.272.369.522.000
6. Banken	38.000
7. Aktien	5.300
8. Wechsel	345.860
9. Mobiliar	1
10. Effekten	914.105
11. Kassenbestand	11.812.552.644.372 83
12. Gewinn- und Verlustkonto	1.387.168.974.349 83
	11.812.553.947.638 83 11.812.553.947.638 83

Mitgliederzahl.

Uebertrag von 1922 auf 1923	937 Mitglieder
Zugang im Jahre 1923	4
	941 Mitglieder
Ausgeschlossen im Jahre 1923	337
Ausgeschlossen im Jahre 1923	17 = 354
Uebertrag auf 1924	587 Mitglieder

Cosel - Koźle G.-Ś., den 6. April 1924.

BANK LUDOWY, e. G. m. u. H.

J. W. Pichall. Fr. Gabor. J. Drost I.

SŁOWNIK

niemiecko-polski i polsko-niemiecki
do szkolnego i podręcznego użytku

przez
Ksawerego F. A. E. Łukaszewskiego i Augusta Mosbacha
zupelnie przerobił i do nowej pisowni zastosował
Dr. Ludomił German.

Cena egzemplarza oprawionego w płótno 5 mk. za poprzed-
niem nadesłaniem pieniędzy, za zaliczką pocztową 5.50 mk.

Do nabycia u nas:

„Katolik“, Bytom (Beuthen OS.)

Kto zamieni się na pomieszkanie?

3 piękne pokoje, kuchnia i poboczne ubikacje
w Król. Hucie ul. Cesarzowicza na takie same
lub mniejsze w Bytomiu.

Zgłoszenia pod A. G. 59 do „Katolika”.

Sztuczne zęby i plomby

po cenach jak najprzystępniejszych

KREBS

Bytom G.-Ś., ul. Dworcowa 3 II. p.

Najtańsze bawarskie źródło zakupu prawdziwego czeskiego pierza

tylko dobre, gotowe do użycia gat. do piernatów
(pierzyn spodnich), szare darte mk. zł. 1.50, pier-
ze niedarte białe 2.50 mk. zł., do pierzyn wierz-
chnich i zagłówek pierze białe, puszyste 3.80
mk. zł. pierze bogate w puch 4.50 mk. zł., naj-
lepszy puch 5.00 mk. zł., bardzo dobry, najdeli-
katn. puszek 6.50 i 8.00 mk. zł., puszek z pierzi
12.00 mk. zł. Wszystkie ceny za funt.

Nowe gotowe pierzyny la wyspy, dostat-
nio wypełnione, czerwone lub w paski, 1 pierzyna
wierzchnia mk. zł. 39, — 1 zagłówek 12.50, oboje
z białego pierza. Pierzyna spodnia, wypełniona
pierzem półbiałym 28.50 mk. zł. Na wszelkie pier-
zyny i bieliznę łózkową, sienniki (stróżaki) itp.
wysyłam obszernie cenniki darmo i franko. Próbkę
pierza darmo! Przy odbiorze 9 funtów opako-
wanie i przesyłka franko za pobraniem pocztow.

Josef Christl's Nachf., Cham 386 Bayer-Wald

Wymiana dozwolona albo zwrot pieniędzy.
Narzeczniejsza obsługa

Astma

tycy! Zadzajcie darmo ob-
szern. pouczaajo. broszury.
Dr. HUGO CARO G. m. b. H.
Berlin-Steglitz 105,

Ogłoszenia

każdego rodzaju
przyniosą

zawsze pożądaný
skutek, jeżeli je na-
dajecie w gazecie,

która nietylko w ob-
wodzie przemysło-
wym, lecz także i poza

granicą tegóż ob-
wodu jest mocno
rozpowszechniona.

A zatem ogłaszanie
w naszej gazecie

przyniesie wam
wiele korzyści!

□□□□□

BIBLIOTEKA „KATOLIKA” Tom 29.

W puszczy amerykańskiej

Powieść ludowa

Brozura 160 stron. Cena 50 fen., z przesyłką pocztową 70 fenygów.

Rozdział 1. Wychódźcy na Nema- haklem.	Rozdział 6. Złoty krzyż.
2. Pierwsze spotkanie.	7. Czerwonoścórzy Pau- nisiowie.
3. W jaskini.	8. Walka.
4. Wśród lasów odwie- cznych.	9. Pomoc.
5. Niespodziewana po- moc.	10. Straszne obozowisko.
	11. Nadzieja jeńców.
	12. Zwycięstwo wiaryśw

Z innych powieści są na składzie:

Cesarz Domicyan - Millioner i śmieciarz

Tryumf wiary - Odzyskana córka - Sześć

beczek złota - Syn pijaka - Powieści o zboj-
cach - Most westchnień - Wydrążona igła

Stara księga - Dla marnego grosza - Obłę-
żenie Pragi - Czarna księżniczka - Pod

znakiem krzyża - - - Chata Irlandzka.

Cena każdego tomika 50 fen.

Dziecię Maryi - Walerya - Oflara królowej.

Cena każdej powieści 80 fen.

Drogi Sprawiedliwości cena 1,00 mk.

Adresować należy:

„KATOLIK“ BYTOM, (Beuthen O.-S.)

Po długoletnim wyszkoleniu zawo-
dowem, ostatnio po rocznej samodzielnej
praktyce w Zabrze, przeniosłem moją
praktykę do Bytomia G.-Ś. i przejąłem
równocześnie dentystryczno-lekarską prak-
tykę zmarłego lekarza-dentysty Dr. Hal-
tenberga. Przyjmuję dziennie od 9—12
i od 3—6 popołudniu.

Lekarz-dentysta Dr. Meyer

Bytom G.-Ś.

ulica Tarnogórska 1, II. piętro

Telefon 1459.

Lutnie, mandoliny, gitary, gramafony
i wszelkie inne instrumenty muzyczne

kupuje się najlepiej u

M. Kowatz'a, Bytom

ulica Dworcowa 13 i 25.

Zakład fotograficzny

„REMBRANDT”

Bytom, ulica Tarnogórska 8

w domu p. Feinbiera (teraz wchód

przez podwórze)

wykonuje

pierwszorzędne fotografie

do komunii św.

po cenach jak najprzystępniejszych.

Forteplany, lutnie, mandoliny,
gitary, skrzypce, gramofony
i gramole. Wielki wybór płyt
do gramofonów artystycznych, do tańca i innych.

Wszelkie przybory muzyczne

— oraz wielki wybór nut. —

Towar pierwszorzędny. Ceny umiarkowane.

Rudolf Staschik, Bytom,

Wielka Błotnica 40. Telefon 1823.

Wszelkie choroby

mogą być w krótkim czasie wyleczone
przez magnetyzm i lecniętwo przyrodne.
Zaraz po badaniu uczuwa pacjent polepszenie

Złotowe kamienie usuwam w 24

godzinach pod gwarancją.

Eleonora Frackowiak

Magneopatka i lekarka przyrodna

Król. Huta, Plac Matejki 2,

(dawniej Blücherplatz).

Zapowiedź.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że

1. kierownik kasy Ernest Adalbert Kielbassa,
kawaler zamieszkały w Rozbarku pow. Bytom,
syn nauczyciela Stanisława Kielbassy i jego
żony Flory z domu Sapia oboje zamieszkałych
w Rozbarku pow. Bytom.

2. Renata Marta Witolla, bez zawodu, nieza-
mężna zamieszkała we Wirku córka zmarłego
właściciela oberży Pawła Witolli na ostatku
zamieszkałego we Wirku i jego żony Antoni
z domu Sollors zamieszkałej we Wirku pow.
Katowice

chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić powinno

we Wirku i w gazecie „Katolik”

Wirek, dnia 13. maja 1924.

Urządnik stanu cywilnego

w zast. Werner.

Józef Lupa -- handel żelaza -- Bytom G.-Ś. -- ulica Piekarska 3-5

Telefon 279

(naprzeciw kościoła św. Trójcy)

Telefon 279

Towary żelazne = Artykuły budowlane = Artykuły do kanalizacji = Narzędzia

Sprzęty domowe i kuchenne == Skład lamp „Osram” i żarowych pończoszek

Wyniki wyborów.

Powiat gliwicki.

Książka. Socjaliści 1, demokraci 1, komuniści 45, Polacy 55, Deutschvölk. 1, niem. partya lud. 2, centrum 42, nacyon. niem. 15. Uprawnionych do głosowania było 221 osób.

Trachy. Socjaliści 2, demokraci 1, komuniści 180, Polacy 43, Deutschvölkische 8, niem. partya ludowa 1, centrum 41, nacyonalisci niemieccy 22. Nieważnych 8.

Chechło. Socjaliści 2, demokraci 5, komuniści 96, Polacy 49, Deutschvölkische 19, niem. partya ludowa 4, centrum 63, nacyonalisci niemieccy 33. Nieważnych 3.

Choryńskowice. Komuniści 12, Polacy 14, Deutschvölkische 6, Deutschsoziale 3, centrum 3, nacyonalisci niemieccy 2.

Ciochowice. Socjaliści 1, demokraci 2, komuniści 127, Polacy 35, Deutschvölkische 4, Deutschsoziale 4, niem. partya ludowa 5, centrum 5, nacyonalisci niemieccy 4.

Dąbrówka. Socjaliści 1, demokraci 5, komuniści 97, Polacy 5, Deutschvölkische 5, Deutschsoziale 5, centrum 42, niem. partya ludowa 2, centrum 42, nacyonalisci niemieccy 16.

Błaziejowice. Komuniści 29, Polacy 11, Deutschsoziale 3, niem. partya ludowa 2, centrum 23, nacyonalisci niem. 32.

Ligota Toszecka. Socjaliści 1, demokraci 2, komuniści 60, Polacy 16, Deutschvölkische 2, centrum 40, nacyonalisci niemieccy 11.

Giegowice. Komuniści 16, Polacy 3, Deutschvölkische 1, centrum 34, nacyonalisci niem. 4.

Jaśkowice. Komuniści 3, Polacy 14, centrum 5, nacyonalisci niemieccy 14.

Kieleczka. Socjaliści 2, komuniści 3, Polacy 14, centrum 5, nacyonalisci niemieccy 15.

Kotulin Wielki. Socjaliści 12, komuniści 78, Polacy 36, Deutschvölkische 1, Deutschsoziale 3, niem. partya ludowa 7, centrum 64, nacyonalisci niemieccy 26.

Koty. Komuniści 21, Polacy 12, Deutschvölkische 2, Deutschsoziale 2, centrum 101, nacyonalisci niemieccy 23.

Łacza. Socjaliści 2, demokraci 1, komuniści 107, Polacy 11, Deutschvölkische 4, Deutschsoziale 2, centrum 12, nacyonalisci niem. 15.

Lany Małe. Socjaliści 3, demokraci 2, Polacy 90, Deutschvölkische 3, Deutschsoziale 3, niem. partya ludowa 4, centrum 29, nacyonalisci niem. 31.

Lany Wielkie. Socjaliści 10, demokraci 3, komuniści 106, Polacy 49, Deutschvölkische 12, Deutschsoziale 32, niem. partya ludowa 30, centrum 53, nacyonalisci niemieccy 6.

Paczyna Wielka. Socjaliści 2, komuniści 171, Polacy 33, Deutschvölkische 11, Deutschsoziale 6, niem. partya ludowa 2, centrum 86, nacyonalisci niemieccy 79.

Przechlebice. Socjaliści 16, demokraci 3, komuniści 148, Polacy 68, Deutschvölkische 6, Deutschsoziale 2, niem. partya ludowa 4, centrum 50, nacyonalisci niem. 6.

Polskawieś. Socjaliści 1, demokraci 2, komuniści 121, Polacy 22, Deutschvölkische 4, niem. partya ludowa 1, centrum 42, nacyonalisci niem. 36.

Rudziniec. Socjaliści 8, demokraci 6, komuniści 114, Polacy 46, Deutschvölkische 5, Deutschsoziale 5, niem. partya ludowa 8, centrum 170, nacyonalisci niemieccy 187.

Świętoszowice. Socjaliści 6, komuniści 64, Polacy 45, Deutschvölkische 2, niem. partya ludowa 1, centrum 40, nacyonalisci niem. 1.

Clarków. Komuniści 11, Polacy 15, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 5, centrum 25, nacyonalisci niemieccy 20.

Sarnów. Komuniści 86, Polacy 37, Deutschvölkische 1, Deutschsoziale 2, niem. partya ludowa 1, centrum 50, nacyonalisci niem. 6.

Dzierżno. Socjaliści 2, demokraci 6, komuniści 82, Polacy 49, Deutschvölkische 4, niem. partya ludowa 9, centrum 111, nacyonalisci niem. 31.

Wilkowice Małe. Demokraci 2, komuniści 23, Polacy 7, Deutschsoziale 10, niem. partya ludowa 1, centrum 15, nacyonalisci niem. 46.

Wydów. Komuniści 27, Polacy 98, niem. partya ludowa 2, centrum 23, nacyonalisci niem. 5.

Ostrowska Kolonia. Komuniści 20, Polacy 13, Deutschvölkische 3, centrum 2, nacyonalisci niemieccy 1.

Ziemlece. Socjaliści 15, demokraci 44, komuniści 109, Polacy 63, Deutschvölk. 3, Deutsch-

soziale 2, niem. partya ludowa 1, centrum 58, nacyonalisci niemieccy 8.

Zernica Niem. Socjaliści 9, demokraci 4, komuniści 186, Polacy 103, Deutschvölkische 13, Deutschsoziale 6, niem. partya ludowa 7, centrum 75, nacyonalisci niemieccy 107.

Powiat opolski.

Ładza. Socjaliści 2, demokraci 2, komuniści 35, Polacy 81, Deutschvölkische 4, niem. partya ludowa 1, centrum 55, nacyonalisci niemieccy 15.

Domaradzka Kuźnia. Socjaliści 3, demokraci 4, komuniści 18, Polacy 13, Deutschvölkische 5, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 3, centrum 247, nacyonalisci niemieccy 37.

Dąbrówka Król. Socjaliści 5, demokraci 1, komuniści 20, Polacy 7, Deutschvölk. 1, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 2, centrum 163, nacyonalisci niemieccy 40.

Domecko. Socjaliści 10, demokraci 1, komuniści 114, Polacy 100, Deutschvölk. 40, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 5, centrum 17, nacyonalisci niemieccy 108.

Folwark. Komuniści 6, Polacy 114, Deutschvölkische 1, niem. partya ludowa 2, centrum 5, nacyonalisci niemieccy 4.

Bukowo. Socjaliści 7, demokraci 2, komuniści 20, Polacy 1, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 18, centrum 85, nacyonalisci niem. 70.

Zimnice Wielkie. Socjaliści 6, demokraci 4, komuniści 34, Polacy 140, Deutschvölkische 7, Deutschsoziale 2, niem. partya ludowa 2, centrum 75, nacyonalisci niemieccy 115.

Kanłów. Socjaliści 2, komuniści 14, Polacy 107, Deutschvölkische 1, Deutschsoziale 3, niem. partya ludowa 2, centrum 43, nacyonalisci niem. 9.

Świerkle. Demokraci 1, komuniści 88, Polacy 58, Deutschvölkische 1, Deutschsoziale 1, niemiecka partya ludowa 2, centrum 23, nacyonalisci niem. 4.

Jelowa. Socjaliści 73, demokraci 7, komuniści 190, Polacy 87, Deutschvölkische 7, Deutschsoziale 5, niem. partya ludowa 16, centrum 144, nacyonalisci niemieccy 61.

Kobyłno. Socjaliści 2, demokraci 1, komuniści 12, Polacy 20, niem. partya ludowa 1, centrum 20, nacyonalisci niemieccy 57.

Kupy. Socjaliści 84, demokraci 3, komuniści 66, Polacy 52, Deutschvölkische 1, Deutschsoziale 2, niem. partya ludowa 5, centrum 148, nacyonalisci niemieccy 147.

Lubnów. Socjaliści 3, komuniści 29, Polacy 12, Deutschvölkische 2, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 1, centrum 23, nacyonalisci niem. 41.

Nowa Kuźnia. Socjaliści 1, komuniści 9, Polacy 56, Deutschvölkische 5, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 1, centrum 11, nacyonalisci niemieccy 4.

Ochodza. Socjaliści 6, demokraci 2, komuniści 145, Polacy 66, Deutschvölkische 5, Deutschsoziale 2, niem. partya ludowa 5, centrum 16, nacyonalisci niemieccy 10.

Lublinka. Socjaliści 30, komuniści 31, Deutschvölkische 31, Deutschsoziale 5, niem. partya ludowa 12, centrum 1, nacyonalisci niem. 178.

Zakrzów Turawski. Socjaliści 4, demokraci 3, komuniści 144, Polacy 6, Deutschvölkische 4, Deutschsoziale 1, niem. partya ludowa 13, centrum 42, nacyonalisci niemieccy 51.

Kościół i państwo w Polsce.

Dwadzieścia z kolei rządów już kierowało nawą państwową w Polsce, pięć lat władze ustawodawcze nakreślają życiu państwowemu nowe drogi, wszystkie warstwy narodu polskiego odczuwają zmiany na lepsze, jedne tylko wyznania, a mamy tu na myśli Kościół katolicki, dotąd nie odczuły ulgi. Nawet konstytucja przyznała Kościołowi należne mu prawa, ale rząd nie wprowadza ich w życie. Całe szeregi ministrów wyznań, katolików, szereg premierów katolików przeszło — i ci nie uważali za możliwe lub nie mogli, nie mieli sił na to, aby się oprzeć biurokratycznym czynnikom i nie dopełnili swego państwowego, nie mówiąc katolickiego, obowiązku.

Toż samo w sejmie. Pierwszy sejm liczył około trzydziestu księży, którzy, służąc partjom politycznym, nie umieli stworzyć w tej sprawie należytej większości. A przecież w sejmie katolików nie brakło. W drugim sejmie już wygotowano w łonie partii prawicowych projekt zniesienia ograniczeń, już go złożono do komisji — i na tem się skończyło. Nie masz ludzi, którzyby sobie uważali za obowiązek ważniejszy nad inne, dać należyta wolność Kościołowi katolickiemu.

Ci nasi katolicy, kierujący nawą państwową, są tchórzliwi wobec liberalizmu naszych różnych działaczy do tego stopnia, że gdy im kto powie, że należy zapewnić państwu większy wpływ w spra-

wach Kościoła, wnet się nawet od najświętszej obrony usuwają, wstydząc się, że dotąd ośmielili się bronić Kościoła. Wszędzie się słyszy i widzi zamiary bronięcia się przed Kościołem, jakby przed jakimś smokiem i nie masz, ktoby Kościoła obronił.

Wprawdzie niektóre z naszych partii politycznych ze swoimi zapewnieniami katolickimi publicznie występowały, gdy chodziło o wybory, lecz tych postulatów w życie nie umiały, nie miały siły wprowadzić, nie zrozumiwały tego potrzeby.

Potrzeba nam innych ludzi; innej partii dla przeprowadzenia naszych idei katolickich, i to nie chyłkiem, poza prostą drogą, ale wyraźnie i otwarcie. Katolik w to wierzy, o tem jest przekonany, że tylko prawdziwa wiara, Boża wiara, przyniesie światu prawdziwe szczęście!

Toż samo należy powiedzieć o konkordacie. Konkordat, — to prawne ułożenie stosunków między Kościołem a państwem, aby z jednej strony, Kościół mógł być pożyteczny dla państwa, z drugiej, aby państwo z Kościoła odniosło jaknajwięcej pożytku. Konkordatu nie zawiera się po to, aby Kościół jaknajwięcej ograniczać, by nie miał sposobu działania; to tylko w krajach pogańskich chyba, lub schyzmatycznych może zachodzić. Lecz w kraju katolickim, jak Polska, państwo przy spisaniu konkordatu wyciąga do Kościoła ręce o pomoc do osiągnięcia celu, jakim jest szczęście poddanych.

Tymczasem warstwy rządzące u nas nie pojmują swego interesu. Ludzie z rządu i z sejmu myślą jedynie o tem, aby w projekcie konkordatu, jaki mają posłać do Rzymu, z prośbą o akceptację, pomieszczone zostały wszelkie ograniczenia Kościoła, jakie dzieje świata dotychczasowe podają. Do opinii sfery, których przedewszystkiem konkordat dotyczyć ma (episkopat), nie były powoływane. Stanowisko państwa ujawniło się w tej sprawie już nietylko nieżyczliwe, ale w pewnych wypadkach wrogie.

Taka Łotwa i niektóre inne nowe państwa już zawarły z Kościołem konkordat. U nas nie mogło do tego dojść już to z powodu krótkości rządów, przez następujące po sobie gabinety, już z powodu niezdecydowanego stanowiska tych rządów wobec Kościoła. Co nowy rząd — nowe rozpatrywania projektu konkordatu, nowe wyznaczanie komisji itd. Ile na tem traci państwo, niepodobna powiedzieć. Sfery w tej sprawie decydujące, nie znające stosunków kościelnych należycie, nie kłopotają się o to. Lecz z każdym dniem powaga państwa bez konkordatu słabnie. Przecież Kościół jako siła moralna, bez względu na prawa, zawsze działać może, mimo wszelkich ograniczeń. Ograniczenia państwowe — to rzucanie Kościołowi pod nogi przeszkód do pracy, ale urok państwa, bez którego Kościół musi się obchodzić, wciąż blednie.

Są głosy — twierdzi „Dziennik Bydgoski” — że wobec tego, że rząd polski nie może się zdobyć na projekt konkordatu, któryby zadowolił wszelkie potrzeby, oddał inicjatywę w sprawie konkordatu Watykanowi, który już nieraz zawierając konkordaty i znając stosunki religijno-społeczne w Polsce, mógłby sam od razu projekt konkordatu przedstawić.

WYKAZ

wylosowanych numerów przy ciągnięciu wygranych 4% Państwowej Pożyczki Premjowej.

2.358.075	1.495.803	0.990.624	0.455.013
0.503.451	2.775.923	2.831.544	0.743.891
1.653.418	0.141.420	2.954.419	1.046.715
2.542.737	2.054.969	1.171.745	2.257.158
2.753.014	1.484.540	1.026.230	1.169.127
0.398.077	0.908.815	1.327.337	2.723.207
1.273.099	1.171.414	0.742.270	0.270.830
1.965.738	2.272.765	1.574.618	2.102.184
0.715.122	1.584.494	0.804.768	2.750.796
2.404.645	0.451.205	1.624.251	1.908.251
2.664.830	2.562.160	0.912.058	0.583.888
1.514.707	0.724.066	1.050.459	0.050.202
1.560.518	0.244.449	1.390.389	2.076.185
2.235.405	1.663.585	1.826.072	1.085.701
0.515.656	1.496.896	0.722.538	0.467.054
1.327.779	0.759.105	0.751.754	1.760.390
2.709.057	0.168.375	2.787.425	0.372.875
2.299.918	4.012.110	2.284.464	2.905.656
1.923.561	2.239.638	3.099.790	2.154.313
1.229.096	1.319.853	4.983.912	2.518.428
4.818.595	3.266.003	4.754.086	0.188.747
1.603.696	2.816.895	3.066.100	1.370.274
4.242.759	2.426.874	0.728.955	4.361.896
3.381.395	4.872.839	2.399.613	2.486.758
0.018.273	4.908.525	4.423.447	1.160.228
3.202.455	4.035.254	1.735.216	4.589.735
0.808.442	0.945.817	4.270.321	2.958.633
0.483.883	0.470.094	1.787.047	4.448.146
1.054.599	4.775.295	1.357.851	3.998.081
	1.189.098	3.797.533	

Najtańsze i najzręczniejsze źródło zakupu zegarków, biżuterji, towarów z złotych i srebrnych.

Specjalność: Kupna okazjone

CURT JACOBOWITZ, Gliwice ul. Wilhelmowska 55
N. JACOBOWITZ, Bytom GS. ul. Tarnogórska 11
Składowa szwajcarskich zegarków. Zaleca 1905.

WAŻNE DLA ROLNIKÓW!

Od 12. do 24. maja b. r. urządzam w GLIWICACH w mojej fabryce, wejście z ulicy Mikołowskiej i Wrocławskiej

wielką wystawę

wszelkich rolniczych maszyn i narzędzi polnych, maszyn do siewu i sieczenia trawy i zboża, jakoteż maszyny mleczarskie, centryngi, maszyny do robienia masła, prasy winne, owocowe, jagodowe i buraczane. - Śrótowniki i młynki do maki rzanej - Beczki i pompy do gnojówki.

Wielka liczba maszyn parowych i motorowych, plugi motorowe, sieczkarnie do kraiania karmy będą na miejscu demonstrowane.

Niechaj nikt nie zaniedba przybyć na wystawę w własnym, dobrze zrozumianym interesie. Wstęp wolny od opłaty.

Podczas wystawy wszelkie maszyny o 10 procent taniej.

HUGO GALUSCHKA, fabryka maszyn, GLIWICE, ul. Mikołowska i Wrocławska

„GERMANIA“ fotograficzny atelier

ulica Dworcowa 32 BYTOM G.-Ś. ulica Dworcowa 32
na I piętrze.

Dla dzieci przystępujących po raz pierwszy do Komunii św.

✕ jest fotografia najlepszą i najśliczniejszą pamiątką ✕

Ceny umiarkowane -- W niedzielę od godz. 10—4 otwarte.

Ubrania do Komunii św.

w najlepszych gatunkach po najniższych cenach.

Największa zdolność.

Wszelkie nowości w odzieży męskiej i dla chłopców

znowu nadeszły

Hermann Rosenthal, Bytom

tylko Rynek 24.

Baczność!

Na życzenie publiczności

odbędzie się

w sobotę, dnia 17-go maja
o godzinie 6 wieczorem na sali p. Knopa
w Wielkich Piekarach

zabawa teatralna uchodźców.

Odegraną zostanie nowa sztuka p. t.

Górnoślązacy w powstaniu
majomem 1921

w 5 aktach. Utwór przeplatany śpiewami.

Akt 1. Zdrada miejsca pobytu powstańców.
Akt 2. Wybuch powstania. Akt 3. Walki pomiędzy
powstańcami i Niemcami. Akt 4. Powstaniec
w więzieniu. Akt 5. Zwycięstwo powstańców.

Ceny miejsc:

Miejsce rezerwowane 4 miliony, 1 miejsce 3 milj.,
2 miejsce 2 miliony, 3 miejsce stojące 1 milion.
Czysty zysk przeznaczają się sierotom i wdowom
poległych powstańców.

O liczny udział uprasza

Zarząd Związku Uchodźców.

cudownie skutkujący środek przeciw bólu
zębów, głowy, reumatyzmu i niedoma-
gań żołądka. Żądajcie Meridiol i nie
dajcie sobie nic innego wmówić.

**Do nabycia w aptekach
i drogerjach.**

Na wyprawy ślubne

polecam

pierze i kwap

darte i niedarte, w
doborowym stanie.

Ocie pierze darte
od 2 do 5.50 mk. zł. za ft.

Ocie pierze niedarte
do 4 mk. zł. za funt.

Max Neumann, Katowice

Telefon 1893 ul. Grundmanna 17 Założ. r. 1870

Dla klienteli pozamiejscowej
będzie pierze fachowo do wy-
syłek kolejowych zapakowane

O. E. W.

Gliwice, ul. Kreidla 2 Telefon 32-34, 36 i 3

Katowice, ul. Sławowa 5 „ 249

Bytom, plac Cesański 5 „ 163

Zabrze, ul. Doroty 3 „ 160

Król. Huta, ul. Bytomska 11 „ 11

Zmiana cen za prąd elektryczny dla Województwa Śląskiego.

Na mocy umowy, powziętej w dniu 17. kwie-
tnia 1924 r. pomiędzy komisją związku, miast
gmin województwa śląskiego, zaprowadza się o
1. kwietnia br. taryfę przedwojenną = 40 + 4 kg
węglu. Według tego policza się przy obecnych
cenach za węgiel:

1) Dla urządzeń licznikowych

W każdym roku kalendarzowym za pierwszą
zużyte 500 godzin wykazanych przez licznik po
0.693 zł. za godzinę kilowatową.

Opłata za licznik wynosi przy obciążeniu do
1.2 kilowatt 5.20 zł., kwartalnie przy wyższych
obciążeniach odpowiednio wyższa.

Nasze ceny ryczałtowe wnoszą przy:

2) Urządzeniach pauszalnych

Obciąże- nie wat	Cena za każdy kwartał	Obciąże- nie wat	Cena za każdy kwartał
50	6.50 zł. p.	230	26.51 zł. p.
60	7.80 „	240	27.55 „
70	9.19 „	250	28.59 „
80	10.40 „	260	29.63 „
90	11.70 „	270	30.67 „
100	13. — „	280	31.71 „
110	14.03 „	290	32.75 „
120	15.07 „	300	33.79 „
130	16.11 „	320	35.86 „
140	17.15 „	340	37.94 „
150	18.19 „	360	40.02 „
160	19.23 „	380	42.10 „
170	20.27 „	400	44.18 „
180	21.31 „	420	46.26 „
190	22.35 „	440	48.34 „
200	23.39 „	460	50.42 „
210	24.43 „	480	52.50 „
220	25.47 „	500	54.58 „

**Dopłata do cen ryczałtowych za dłuż-
szy przeciąg czasu zużycia**
od więcej jak 1500 do 3000 godzin.

Obciąże- nie wat	Cena za każdy kwartał	Obciąże- nie wat	Cena za każdy kwartał
20	0.52 zł. p.	70	1.82 zł. p.
30	0.78 „	80	2.08 „
40	1.04 „	90	2.34 „
50	1.30 „	100	2.60 „
60	1.56 „		

3) Kończynowe urządzenia licznikowe

Obciąże- nie wat	Cena za każdy kwartał	Obciąże- nie wat	Cena za każdy kwartał
120	15.59 zł. p.	275	35.73 zł. p.
140	18.19 „	300	38.98 „
160	20.79 „	350	45.48 „
180	23.39 „	400	51.98 „
200	25.99 „	450	58.47 „
225	29.24 „	500	64.97 „
250	32.49 „		

Ceny ogłoszone 12-go lutego b. r. traca
niniejszem swoją ważność

Gliwice, 12-go maja 1924 r.

Śląskie Tow. Akcyjne dla elektr. i gazu
(Schles. Elektrizitäts- u. Gas-Aktien-Gesellschaft).

Górnośląskie zakłady elektryczne
(Oberschlesische Elektrizitäts-Werke).

O. E. W.

Lokatorzy (podnajemcy) płacą za prąd od
1. kwietnia 1924 r. przeciętno za jedną lampkę

10 H. K. lub 15 wat	1.95	
16 „ „ 20 „	2.61	
25 „ „ 30 „	3.90	kwartalnie
32 „ „ 40 „	5.19	
50 „ „ 60 „	7.80	

WÓZKI dziecięce do składania.

Mój wielki, świeży zapas dobrych,
eleganckich fasonów i znanych z do-
broci fabrykatów, daje sposobność
korzystnego zakupu

Znane najniższe ceny! Znane najniższe ceny!

H. GUTTMANN, Gliwice
ulica Bytomska 14.

Amatorzy fotografii

kupują najlepiej
tylko u fachowca

w domu fotogr.
„Germania“

Bytom
ulica Dworcowa 32
I piętro.

Płyty - Pa-
piery zawi-
sane świe-
żo na składz.

Aparaty
rozmai-
tych
firm

Jan Sporus

Bytom G.-Ś.
ulica Tarnogórska 43
w domu mistrza piekar-
skiego Kuballa

REPERACJE

zegarów
i zegarków
kieszonkowych
wykonuje się jak wia-
domo dobrze i szybko
taniej

Olbrzymi wybór!

Najniższe ceny!

Ubrania męskie po 52, 44, 35. **29** mk.

Paltoty męskie po 49, 42, 34. **28** mk.

Spodnie męskie po 22, 18, 12. **7** mk.

Ubrania dla dzieci po 28, 19, 14. **3** mk.

Bielizna, kapelusze, artykuły męskie.

G. PRAGER, Bytom,

ul. Krakowska 21 (w pobliżu przystanku kolejow. Pogody.)
Proszę zwracać na numer domu

Agitujcie za naszą gazetą!